

Suvestinė redakcija nuo 2016-02-12 iki 2016-04-29

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-05-05, i. k. 2015-06718

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ, ĮGYVENDINAMŲ BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS BŪDU, ATRANKOS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2015 m. gegužės 4 d. Nr. 3D-343

Vilnius

Vadovaudamasi 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, EB Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011 (OL 2014 L 149, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 808/2014, nustatančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 907 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos valdymą ir kontrolę, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisyklės), ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-75 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;

t v i r t i n u Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklės (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
žemės ūkio ministro
2015 m. gegužės 4 d.
įsakymu Nr. 3D-343

VIETOS PLĖTROS STRATEGIJŲ, ĮGYVENDINAMŲ BENDRUOMENIŲ INICIJUOTOS VIETOS PLĖTROS BŪDU, ATRANKOS TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013), 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 508/2014 dėl Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo ir kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EB) Nr. 2328/2003, (EB) Nr. 861/2006, (EB) Nr. 1198/2006 bei (EB) Nr. 791/2007 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 1255/2011 (OL 2014 L 149, p. 1) (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 508/2014), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 808/2014, nustatančiu Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. rugsėjo 3 d. nutarimu Nr. 907 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos valdymą ir kontrolę, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisyklės), ir Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. 3D-75 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 metų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ŽVP administravimo taisyklės).

2. Taisyklės reglamentuoja bendruomenių inicijuotų viensektorių kaimo vietovių vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal KPP priemonę „LEADER“ (kaimo vietovių VPS), ir bendruomenių inicijuotų dvisektorių kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VPS), atrankos – rengimo, teikimo, vertinimo ir tvirtinimo – tvarką. Kaimo vietovių VPS ir dvisektorių VPS įgyvendinimo tvarką nustato VPS, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklės, tvirtinamos atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu (toliau – VPS

administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklės). VPS rengiamos ir įgyvendinamos vadovaujantis bendruomenių inicijuotos vietos plėtros (BIVP) principais, nurodytais Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 32 str. 2 d.

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:
  - 3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos;
  - 3.2. **BIVP** – bendruomenių inicijuota vietos plėtra;
  - 3.3. **EJRŽF** – Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas;
  - 3.4. **ES** – Europos Sąjunga;
  - 3.5. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai;
  - 3.6. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa;
  - 3.7. **Ministerija** – Žemės ūkio ministerija;
  - 3.8. **NVO** – nevyriausybinė organizacija;
  - 3.9. **TERPAS** – Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinis paramos administravimo skyrius;
  - 3.10. **VPS** – vietos plėtros strategija;
  - 3.11. **VVG** – vietos veiklos grupė;
  - 3.12. **ŽVP** – Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2014–2020 m. veiksmų programa.
4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:
  - 4.1. **akvakultūra** – vandens organizmų auginimas ir (arba) veisimas taikant metodus, kuriais siekiama gauti didesnę nei natūraliomis sąlygomis produkciją;
  - 4.2. **bendruomeninė organizacija** – asociacija, kurios steigėjai ir nariai yra tam tikros vietovės (jos dalies arba kelių vietovių) gyventojai (jų atstovai) ir kurios paskirtis – per inicijuotus projektus įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje;
  - 4.3. **dvisektorė vietos plėtros strategija** (toliau – dvisektorė VPS) – iš EŽŪFKP, EJRŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto finansuojama VPS, kurioje nustatomi kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti;
  - 4.4. **dvisektorė vietos veiklos grupė** – VVG, įgyvendinanti dvisektorę VPS;
  - 4.5. **dvisektorės vietos plėtros strategijos vykdytoja** (toliau – dvisektorės VPS vykdytoja) – dvisektorė VVG, gavusi paramą dvisektorei VPS įgyvendinti;
  - 4.6. **dvisektorės vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – dvisektorės VVG teritorija) – kaimo vietovės, žvejybos ir akvakultūros regionas, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 10 tūkst. iki 150 tūkst.;
  - 4.7. **jauni žmonės** – rengiant ir įgyvendinant VPS dalyvaujantys asmenys nuo 14 iki 40 metų, įskaitant VVG kolegialaus valdymo organo narius nuo 18 iki 40 metų;
  - 4.8. **kaimo bendruomenė** – kaimo vietovės gyventojai, siejami bendrų gyvenimo kaimynystėje poreikių ir interesų. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per inicijuotus projektus įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje;
  - 4.9. **kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurio gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. Savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis;
  - 4.10. **kaimo vietovių vietos plėtros strategija** (toliau – kaimo vietovių VPS) – iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų finansuojama viensektorė VPS, kurioje nustatomi kaimo vietovių plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti;
  - 4.11. **kaimo vietovių vietos plėtros strategijos vykdytoja** – kaimo vietovių VVG, gavusi paramą kaimo vietovių VPS įgyvendinti;
  - 4.12. **kaimo vietovių vietos veiklos grupė** (toliau – kaimo vietovių VVG) – VVG, įgyvendinanti kaimo vietovių VPS;

- 4.13. **kaimo vietovių vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – kaimo vietovių VVG teritorija) – kaimo vietovės, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 6 tūkst. iki 150 tūkst.;
- 4.14. **nevyriausybinių organizacija** (toliau – NVO) – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais visuomenės ar jos grupės naudai veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas. Valstybė ar savivaldybė, juridinis asmuo, kurio visuotiniame dalyvių susirinkime valstybė ar savivaldybė turi daugiau kaip 1/3 balsų, negali turėti daugiau kaip 1/3 balsų NVO visuotiniame dalyvių susirinkime;
- 4.15. **paraiška įgyvendinti vietos plėtros strategiją** (toliau – paraiška) – Ministerijos nustatytos formos dokumentas, kurį pareiškėja kartu su VPS ir kitais reikiama dokumentais teikia Agentūrai, siekdama gauti paramą viensektoriui VPS arba dvisektoriui VPS įgyvendinti;
- 4.16. **parama dvisektoriui vietos plėtros strategijai įgyvendinti** (toliau – parama dvisektoriui VPS įgyvendinti) – EŽŪFKP, EJŖŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos dvisektoriui VPS administruoti ir įgyvendinti;
- 4.17. **parama kaimo vietovių vietos plėtros strategijai įgyvendinti** (toliau – parama kaimo vietovių VPS įgyvendinti) – EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, skirtos kaimo vietovių VPS administruoti ir įgyvendinti;
- 4.18. **paramos dvisektoriui vietos plėtros strategijai įgyvendinti sutartis** (toliau – dvisektoriui VPS paramos sutartis) – sutartis, sudaroma skiriant paramą dvisektoriui VPS administruoti ir įgyvendinti pagal KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“;
- 4.19. **paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti sutartis** (toliau – kaimo vietovių VPS paramos sutartis) – sutartis, sudaroma skiriant paramą kaimo vietovių VPS administruoti ir įgyvendinti pagal KPP priemonę „LEADER“;
- 4.20. **pareiškėja** – kaimo vietovių VVG arba dvisektoriui VVG, teikianti paraišką kartu su VPS Agentūrai, siekdama gauti paramą kaimo vietovių VPS arba dvisektoriui VPS įgyvendinti;
- 4.21. **pilietinės visuomenės atstovas** – bendruomeninės organizacijos ar kitos NVO paskirtas atstovas, kurio dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti viešiesiems interesams;
- 4.22. **verslo atstovas** – privataus juridinio asmens, privačių juridinių asmenų asociacijos arba fizinių asmenų, užsiimančių ekonomine veikla, asociacijos paskirtas asmuo, taip pat fizinis asmuo, besiverčiantis ekonomine veikla, kurio dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti verslo sektoriaus interesams;
- 4.23. **verslinė žvejyba** – žvejyba verslinės žvejybos įrankiais Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;
- 4.24. **vietos valdžios atstovas** – VVG teritorijoje veikiančios savivaldybės, kuri yra VVG narė, meras ir (arba) mero ar tarybos paskirtas asmuo, kurių dalyvavimo kolegialaus VVG valdymo organo veikloje tikslas – atstovauti vietos valdžios interesams;
- 4.25. **vietos veiklos grupė** (toliau – VVG) – trims sektoriams: pilietinei visuomenei, verslui ir vietos valdžiai atstovaujantis viešasis juridinis asmuo, savo veikla siekiantis įgyvendinti tam tikros teritorijos plėtros tikslus ir tenkinti tos teritorijos gyventojų bei jų bendruomenių poreikius;
- 4.26. **žvejybos ir akvakultūros regionas** – nustatyti atrankos kriterijus atitinkantis geografiškai, ekonomiškai ir socialiniu požiūriu vientisas regionas, kurio teritorija prieina prie jūros, upės ar ežero pakrantės, įskaitant tvenkinius ar upės baseiną, ir kuriame daug darbuotojų dirba žvejybos ir (arba) akvakultūros sektoriuje. Dvisektoriui VVG teritorijoje verslinės žvejybos ir (arba) akvakultūros sektoriuose turi būti sukurta ne mažiau kaip 15 etatų šių Taisyklių 13.3.1 papunktyje nustatyta tvarka;
- 4.27. **žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo atstovas** – privataus juridinio asmens, privačių juridinių asmenų asociacijos arba fizinių asmenų, užsiimančių verslinės žvejybos ir (arba) akvakultūros veikla, asociacijos paskirtas asmuo, taip pat fizinis asmuo, besiverčiantis verslinės žvejybos ir (arba) akvakultūros veikla, kurio dalyvavimo kolegialiaame VVG valdymo organe tikslas – atstovauti žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo interesams.

5. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos ir sutrumpinimai apibrėžti KPP, ŽVP, KPP administravimo taisyklėse, ŽVP administravimo taisyklėse, KPP „LEADER“ priemonės ir ŽVP priemonės „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ įgyvendinimą reglamentuojančiuose bei kituose teisės aktuose.

III. REMIAMŲ VPS SĄSAJA SU ES PRIORITETAIS IR NACIONALINIAIS POREIKIAIS

6. Kaimo vietovių VPS turi būti siekiama bent vieno iš šių ES kaimo plėtros prioritetų ir tikslinių sričių, nurodytų Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 5 straipsnyje, įgyvendinimo:

6.1. šeštojo ES kaimo plėtros prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ (tai yra pagrindinis kaimo vietovių VPS taikomas ES kaimo plėtros prioritetas) veiklos sričių, susijusių su:

6.1.1. vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimu (kodas 6B). Veiklos sritis susijusi su Europos struktūrinių ir investavimo fondų (toliau – ESIF) teminiu tikslu (toliau – TT) Nr. 9 „Socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu“;

6.1.2. veiklos įvairinimu, mažų įmonių kūrimu ir plėtojimu, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimu (kodas 6A). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 8 „Tvaraus ir kokybiško užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas“;

6.1.3. prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų (toliau – IRT) plėtra, jų naudojimo skatinimu ir kokybės gerinimu kaimo vietovėse (kodas 6C). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 2 „IRT prieinamumo, naudojimo didinimas ir kokybės gerinimas“;

6.2. pirmojo ES kaimo plėtros prioriteto „Skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse“ veiklos sričių, susijusių su:

6.2.1. inovacijų skatinimu, bendradarbiavimu ir žinių bazės vystymu kaimo vietovėse (kodas 1A). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 1 „Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų skatinimas“;

6.2.2. mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimu (kodas 1C). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 10 „Investicijos į švietimą, mokymą ir profesinį mokymą siekiant lavinti įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą“;

6.3. antrojo ES kaimo plėtros prioriteto „Didinti ūkių perspektyvumą ir visų tipų žemės ūkio veiklos konkurencingumą visuose regionuose, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų valdymą“ veiklos srities, susijusios su palankesnių sąlygų sudarymu reikiamos kvalifikacijos ūkininkams pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje ir, visų pirma, kartu kaitos palengvinimu (kodas 2A). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 3 „Mažų ir vidutinių įmonių, žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP atveju) ir žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus (EJRŽF atveju) konkurencingumo didinimas“;

6.4. trečiojo ES kaimo plėtros prioriteto „Skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje“ veiklos srities, susijusios su pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimu geriau juos integruojant į žemės ūkio maisto produktų grandinę taikant kokybės schemas, kuriant žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, propaguojant vietos rinkas ir pasitelkiant trumpas tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas, taip pat tarpšakines organizacijas (kodas 3A). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 3 „Mažų ir vidutinių įmonių, žemės ūkio sektoriaus (EŽŪFKP atveju) ir žuvininkystės ir akvakultūros sektoriaus (EJRŽF atveju) konkurencingumo didinimas“;

6.5. ketvirtojo ES kaimo plėtros prioriteto „Atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ veiklos srities, susijusios su biologinės įvairovės atkūrimu, išsaugojimu ir didinimu, be kita ko, „Natura 2000“ teritorijose ir teritorijose, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, gamtiniu požiūriu didelės vertės ūkininkavimui skirtose teritorijose, taip pat Europos kraštovaizdžių būkle (kodas 4A). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 5 „Prisitaikymo prie klimato kaitos, rizikos prevencijos ir valdymo skatinimas“ ir ESIF TT Nr. 6 „Aplinkos išlaikymas ir apsauga ir išteklių naudojimo veiksmingumo skatinimas“;

6.6. penktojo ES kaimo plėtros prioriteto „Skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės

ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose“ veiklos srities, susijusios su atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimu bioekonomikos tikslais (kodas 5C). Veiklos sritis susijusi su ESIF TT Nr. 4 „Perėjimo prie mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių technologijų ekonomikos visuose sektoriuose rėmimas“.

7. Kaimo vietovių VPS turi būti siekiama bent vieno iš šių nacionalinių kaimo plėtros poreikių, nustatytų KPP 5.1 dalyje, tenkinimo:

7.1. sudaryti galimybes NVO projektais skatinti verslumą ir užimtumą kaime ir užtikrinti vietos iniciatyvos tęstinumą (nacionalinio poreikio Nr. 18);

7.2. sudaryti palankias sąlygas jaunimui įsikurti, kurti verslą ir skatinti užimtumą kaimo vietovėse (nacionalinio poreikio Nr. 8);

7.3. mažinti skurdo riziką kaimo vietovėse, didinant užimtumo galimybes (nacionalinio poreikio Nr. 9);

7.4. remti darbo vietų, ypač reikalaujančių kvalifikuotos darbo jėgos, išlaikymą ir kūrimą kaimo vietovėse, ypač ne žemės ūkyje (nacionalinio poreikio Nr. 10);

7.5. remti viešosios infrastruktūros kūrimą ir tvarkymą, skatinti ekonominę, socialinę, kultūrinę veiklą sutvarkytuose pastatuose (nacionalinio poreikio Nr. 19);

7.6. vykdyti mokymą, patirties sklaidą ir konsultavimą kaimo vietovėse (nacionalinio poreikio Nr. 21);

7.7. skatinti vietinės maisto produktų rinkos vystymąsi, stiprinant ryšius tarp vartotojų ir gamintojų bei diegiant inovacijas (nacionalinio poreikio Nr. 11);

7.8. skatinti biomasės, ypač atliekinės, panaudojimą energijos gamybai (nacionalinio poreikio Nr. 14);

7.9. gerinti kaimo gyventojų gyvenimo kokybę remiant vietinių vandens tiekimo sistemų tvarkymą (nacionalinio poreikio Nr. 15);

7.10. panaudoti rekreaciniu požiūriu vertingas teritorijas, kultūros paveldo objektus, didinti miškų rekreacinį potencialą (nacionalinio poreikio Nr. 16);

7.11. suteikti plačiajuosčio interneto prieigą visoms šalies kaimo vietovėms ir išplėtoti viešųjų elektroninių paslaugų teikimą (nacionalinio poreikio Nr. 22).

8. Dvisektorėmis VPS turi būti siekiama bent vieno iš ES kaimo plėtros prioritetų ir tikslinių sričių, nurodytų Taisyklių 6 punkte, įgyvendinimo, taip pat bent vieno iš šių ES žvejybos ir akvakultūros ketvirtojo prioriteto „Užimtumo ir teritorinės sanglaudos didinimas“ konkrečių tikslų ir uždavinių įgyvendinimo:

8.1. ekonomikos augimo, ir darbo jėgos judumo, kurio siekiama:

8.1.1. taikant verslinės žvejybos arba akvakultūros veiklos įvairinimą investuojant į kitus ekonomikos sektorius bei artimus žvejybos ir akvakultūros veiklai sektorius (kodas 8.1.1.Ž);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-453](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08799

8.1.2. taikant verslinės žvejybos ir akvakultūros sektorių konkurencingumą didinančias priemones (kodas 8.1.2.Ž);

8.2. darbo vietų kūrimo ir įsidarbinimo galimybių didinimo, kurio siekiama:

8.2.1. taikant su mokymusi žvejybos ir akvakultūros srityje visą gyvenimą susijusias priemones (kodas 8.2.1.Ž);

8.2.2. skatinant žvejybos ir akvakultūros regiono aplinkos išteklių didinimą ir jų panaudojimą, įskaitant klimato kaitos švelninimo veiksmus (kodas 8.2.2.Ž);

8.2.3. skatinant žvejybos ir akvakultūros paveldo išsaugojimą bei pritaikymą (kodas 8.2.3.Ž);

8.3. socialinės įtraukties, kurio siekiama:

8.3.1. skatinant socialinę gerovę žvejybos ir akvakultūros regionuose (kodas 8.3.1.Ž);

8.3.2. stiprinant žvejybos ir akvakultūros bendruomenių vaidmenį vykdant vietos plėtrą (kodas 8.3.2.Ž).

9. Dvisektorėmis VPS turi būti siekiama bent vieno iš nacionalinių kaimo plėtros poreikių, nurodytų Taisyklių 7 punkte, įgyvendinimo, taip pat bent vieno iš šių ES žvejybos ir akvakultūros

sektorius poreikių tenkinimo užimtumo ir teritorinės sanglaudos žvejybos ir akvakultūros regionuose augimo, atsižvelgiant į vietos poreikius:

9.1. skatinant naujoves ir pridėtinės vertės bei darbo vietų kūrimą visais žvejybos ir akvakultūros produktų tiekimo grandinės etapais (kodas 9.1.Ž);

9.2. remiant veiklos diversifikavimą verslinės žvejybos ar kituose sektoriuose, mokymąsi visą gyvenimą ir darbo vietų kūrimą žvejybos ir akvakultūros regionuose (kodas 9.2.Ž);

9.3. gausinant ir apsaugant žvejybos ir akvakultūros regionų gamtos išteklius, įskaitant kovą su klimato kaita (kodas 9.3.Ž);

9.4. puoselėjant kultūros paveldą žvejybos ir akvakultūros regionuose, įskaitant žvejybos paveldą (kodas 9.4.Ž).

IV. PAREIŠKĖJŲ TINKAMUMO SĄLYGOS

10. Paraišką gali teikti kaimo vietovių VVG arba dvisektorė VVG.

11. Bendrosios tinkamumo sąlygos, taikomos kaimo vietovių VVG ir dvisektorėms VVG:

11.1. būti ribotos civilinės atsakomybės viešuoju juridiniu asmeniu, įsteigtu pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą;

11.2. neturėti įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui, išskyrus atvejus, kai Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjai yra atidėti mokesčių arba valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai (atitiktis šiai bendrajai tinkamumo sąlygai gali būti tikslinama paraiškos ir VPS vertinimo metu);

11.3. tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

11.4. neturėti iškeltos bylos dėl bankroto ir (arba) nebūti likviduojama, pertvarkoma, reorganizuojama arba restruktūrizuojama.

12. Specialiosios tinkamumo sąlygos, taikomos kaimo vietovių VVG:

12.1. būti parengusiai kaimo vietovių VPS ir nesiekti paramos dvisektorei VPS įgyvendinti;

12.2. veiklą grįsti trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu, įtraukiant kaimo plėtros ir žemės ūkio sričių atstovus (fizinis ir juridinius asmenis);

12.3. atstovauti kaimo vietovėms, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 6 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant kaimus, miestelius, miestus, kitas gyvenamąsias vietas, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. (savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis). Teritorija geografiškai, ekonomiškai ir socialiniu požiūriu turi būti vientisa, nepriklausyti kitos VVG teritorijai, kuri yra gavusi paramą kaimo vietovių VPS arba dvisektorei VPS įgyvendinti iš 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio. Jeigu iš geografiškai persidengiančios teritorijos pateikiamos vertinti kelios kaimo vietovių VPS ir (arba) dvisektorės VPS, kaimo vietovių VVG atitiktį šiai tinkamumo sąlygai Agentūra nustato iki VPS paramos sutarties pasirašymo, tačiau po Ministerijos priimto sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo pagal šių Taisyklių XV skyrių, kai iš kelių konkuruojančių kaimo vietovių VPS ir (arba) dvisektorių VPS atrenkama kokybiškiausia (kokybiškiausia laikoma ta VPS, kuriai šių Taisyklių XIV skyriaus nustatyta tvarka skiriama daugiausia balų);

12.4. sudaryti kolegialų valdymo organą, turintį teisę priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant VPS) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje pagal KPP priemonę „LEADER“, susidedantį iš ne mažiau kaip 11 narių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams:

12.4.1. pilietinei visuomenei (kaimo vietovių VVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms bendruomeninėms organizacijoms, kitoms NVO, pvz., jaunimo organizacijoms) – ne mažiau kaip 35 proc. ir ne daugiau kaip 49 proc. narių;

12.4.2. verslui (pvz., kaimo vietovių VVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms (pripažinimo labai mažomis, mažomis ir vidutinėmis įmonėmis sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme), ūkininkams, verslą plėtojantiems fiziniams asmenims) – iki 35 proc. narių;

12.4.3. vietos valdžiai (savivaldybei) – iki 30 proc. narių. Savivaldybės įsteigti savarankiški juridiniai asmenys kolegialiaame VVG valdymo organe gali atstovauti vietos valdžios interesams, kai juos paskiria savivaldybės meras arba taryba;

12.4.4. jeigu atstovaujama teritorija apima kelių besiribojančių savivaldybių teritoriją ar kelių savivaldybių teritorijų dalį (-is), kurios turi būti ne mažesnės kaip seniūnija, į VVG valdymo organą iš kiekvienos savivaldybės turi būti deleguota bent po vieną asmenį iš visų trijų sektorių (pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios).

13. Specialiosios tinkamumo sąlygos, taikomos dvisektorei VVG:

13.1. būti parengusiai dvisektorę VPS ir nesiekti paramos viensektorei kaimo vietovių VPS ir viensektorei žvejybos ir akvakultūros regiono VPS įgyvendinti;

13.2. veiklą grįsti trijų sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – partnerystės principu, įtraukiant kaimo plėtros, žemės ūkio ir žvejybos, akvakultūros sričių atstovus (fizinius ir juridinius asmenis);

13.3. atstovauti kaimo vietovėms ir žvejybos bei akvakultūros regionui, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 10 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant kaimus, miestelius, miestus, taip pat kitas gyvenamąsias vietas, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. (savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi tinkama dvisektorių VVG teritorija), kai:

13.3.1. atstovaujamoje teritorijoje verslinės žvejybos ir (arba) akvakultūros sektoriuose turi būti sukurta ne mažiau kaip 15 etatų (apskaičiuojant etatus, etato dalys sumuojamos iki viso etato dydžio) ir (arba) verslinės žvejybos sugautų žuvų kiekis turi būti ne mažesnis kaip 10 tūkst. kg per kalendorinius metus. Vertinama pagal 2014 m. liepos 1 d. VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro turimus duomenis apie darbuotojų, dirbančių Lietuvos akvakultūros įmonėse ir ūkiuose, Baltijos jūroje ir Baltijos jūros priekrantėje žvejojantiose įmonėse, skaičių ir pagal 2014 m. sausio 1 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos turimus duomenis apie sugautų žuvų kiekį vidaus vandenyse bei Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos turimus duomenis apie sugautų žuvų kiekį Baltijos jūroje ir Baltijos jūros priekrantėje;

13.3.2. atstovaujama teritorija geografiškai, ekonomiškai ir socialiniu požiūriu turi būti vientisa, nepriklausyti kitos VVG teritorijai, kuri yra gavusi paramą kaimo vietovių VPS arba dvisektorei VPS įgyvendinti iš 2014–2020 m. finansavimo laikotarpio. Jeigu iš geografiškai persidengiančios teritorijos pateikiamos vertinti kelios kaimo vietovių VPS ir (arba) dvisektorės VPS, dvisektorės VVG atitiktį šiai tinkamumo sąlygai Agentūra nustato iki VPS paramos sutarties pasirašymo, tačiau po Ministerijos priimto sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo pagal šių Taisyklių XV skyrių, kai iš kelių konkuruojančių kaimo vietovių VPS arba dvisektorių VPS atrenkama kokybiškiausia (kokybiškiausia laikoma ta VPS, kuriai šių Taisyklių XIV skyriaus nustatyta tvarka skiriama daugiausia balų);

13.3.3. atstovaujamos kaimo vietovės ir žvejybos bei akvakultūros regionas geografiškai turi sutapti;

13.3.4. atstovaujamoje teritorijoje 2007–2013 m. turi būti įgyvendinama arba įgyvendinta viensektorė kaimo vietovių VPS ir viensektorė žuvininkystės VPS;

13.4. sudaryti kolegialų valdymo organą, turintį teisę priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant VPS) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje pagal KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, susidedantį iš ne mažiau kaip 13 narių, atstovaujančių skirtingiems sektoriams:

13.4.1. pilietinei visuomenei (dvisektorės VVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms kaimo, žvejybos bei akvakultūros bendruomeninėms organizacijoms, kitoms NVO, pvz., jaunimo organizacijoms) – ne mažiau kaip 35 proc. ir ne daugiau kaip 49 proc. narių;

13.4.2. verslui (pvz., dvisektorės VVG teritorijoje įsteigtoms ir veikiančioms labai mažoms, mažoms ir vidutinėms įmonėms (pripažinimo labai mažomis, mažomis ir vidutinėmis įmonėmis sąlygos nustatytos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme), įskaitant veikiančias žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo srityje, ūkininkams, verslinę žvejybą ar kitą verslą plėtojantiems fiziniams asmenims) – iki 35 proc. narių. Iš jų ne mažiau kaip 50 proc., tačiau mažiausiai 2 nariai turi būti žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo atstovai;

13.4.3. vietos valdžiai (savivaldybei) – iki 30 proc. narių. Savivaldybės įsteigti savarankiški juridiniai asmenys kolegialiaame VVG valdymo organe gali atstovauti vietos valdžios interesams, kai juos paskiria savivaldybės meras arba taryba;

13.4.4. jeigu atstovaujama teritorija apima kelių besiribojančių savivaldybių teritoriją ar kelių savivaldybių teritorijų dalį (-is), kurios turi būti ne mažesnės negu seniūnija, į VVG valdymo organą iš kiekvienos savivaldybės turi būti deleguota bent po vieną asmenį iš visų trijų sektorių (pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios), o tarp verslo sektoriaus atstovų turi būti bent vienas žvejybos ir (arba) akvakultūros verslo atstovas iš visų savivaldybių teritorijų.

14. Atitiktį pareiškėjo tinkamumo sąlygoms kaimo vietovių VVG ir dvisektorė VVG turi užtikrinti viso VPS įgyvendinimo laikotarpio metu.

V. PAREIŠKĖJŲ ĮSIPAREIGOJIMAI

15. Bendrieji kaimo vietovių VVG ir dvisektorės VVG įsipareigojimai:

15.1. būti atvira naujiems nariams, t. y. užtikrinti lanksčią, atvirą ir nediskriminuojančią (lyties, tautinės kilmės, amžiaus, religijos ar įsitikinimų, negalios, šeimyninės padėties, lytinės orientacijos pagrindu) naujų narių, veikiančių (juridinių asmenų atveju) arba gyvenančių (fizinį asmenų atveju deklaravusių gyvenamąją vietą) VVG teritorijoje, priėmimo tvarką. VVG turi teisę praplėsti atvirumo principo taikymą ir į VVG veiklą (kiek tai susiję su projektų įgyvendinimu pagal KPP priemonę „LEADER“ kaimo vietovių VPS atveju ir pagal KPP priemonę „LEADER“ bei ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ dvisektorių VPS atveju) įtraukti kitus asmenis, turinčius dokumentais įrodomas sąsajas su VVG teritorija (pvz., VVG teritorijoje registruotus, bet joje neveikiančius, juridinius asmenis; VVG teritorijoje ekonominę veiklą vykdančius, bet negyvenančius fizinius asmenis). Bet kokie VVG nustatyti apribojimai dėl narystės VVG yra draudžiami, išskyrus atvejus, kai VVG nariu norinčio tapti fizinio ar juridinio asmens veikla yra draudžiama kitų teisės aktų. VVG nustatytas privalomas mokėti stojamasis ir (arba) metinis narystės VVG mokestis, kuris yra didesnis negu 50 eurų juridinių asmenų atveju ir 30 eurų fizinių asmenų atveju, laikomas ribojančiu VVG atvirumą;

15.2. užtikrinti VPS administravimo, metodinius ir finansų valdymo gebėjimus įgyvendinti VPS ir administruoti viešąsias lėšas. Minimalūs reikalavimai:

15.2.1. VPS administravimo vadovui – turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę nei 3 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 5 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje;

15.2.2. VPS buhalterinės apskaitos specialistui ir (arba) finansininkui – turėti aukštąjį išsilavinimą buhalterinės apskaitos tvarkymo srityje ir ne mažesnę nei 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) finansų valdymo srityje įgyvendinant VPS;

15.2.3. VPS administratoriui – turėti aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį projektų valdymo srityje; arba turėti ne mažesnę negu 2 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje;

15.2.4. viešųjų ryšių specialistui (VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatintojui) – turėti aukštąjį išsilavinimą, taip pat turėti žinių LEADER metodo įgyvendinimo ir kitose kaimo plėtros politikos srityse; arba turėti ne mažesnę negu 1 m. darbo patirtį VPS administravimo ir įgyvendinimo srityje;

15.3. sudaryti kolegialų VVG valdymo organą, turintį teisę atstovaujamoje teritorijoje priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant VPS) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje pagal KPP priemonę „LEADER“ (kaimo vietovių VVG atveju) arba KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VVG atveju), kurio nariai būtų renkami visuotiniame narių susirinkime pagal skaidrią ir demokratinę procedūrą ir kurie:

15.3.1. būtų įvairaus amžiaus (bent 2 asmenys iki 40 m. jų išrinkimo dieną į kolegialų VVG valdymo organą) ir abiejų lyčių (santykiu 40:60, t. y. mažiausiai 40 proc. nesvarbu, kurios lyties, atstovų);

15.3.2. keistūsi VPS įgyvendinimo metu, t. y. ne rečiau kaip kas 3 metus pasikeistų mažiausiai 1/3 narių, tačiau ne mažiau kaip po vieną iš kiekvieno – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios – sektoriaus atstovą;

15.3.3. užtikrintų tinkamą viešųjų ir privačių interesų derinimą, t. y. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nustatyta tvarka deklaruotų privačius interesus ir sutiktų teikti minėtas deklaracijas bei jų pakeitimus VVG ir Agentūrai. Savivaldybės meras, tarybos nariai, savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių vadovai, kiti asmenys, savivaldybėje dirbantys politinio (asmeninio) pasitikėjimo pagrindais, taip pat savivaldybei atskaitingų įstaigų, įmonių ar kitų juridinių asmenų vadovai kolegialiaame VVG valdymo organe turi teisę atstovauti tik vietos valdžios sektoriui. Jeigu asmuo, išrinktas į kolegialų VVG valdymo organą, pagal faktinę padėtį turi galimybę atstovauti pilietinės visuomenės ir verslo sektoriams (pvz., yra bendruomeninės organizacijos narys ir ūkininkas), jis turi aiškiai raštu išreikšti, kuriam sektoriui atstovauja eidamas kolegialaus VVG valdymo organo nario pareigas;

15.3.4. būtų išklause arba įsipareigotų per 6 mėn. nuo išrinkimo į kolegialų VVG valdymo organą dienos išklausti mokymo kursus, tiesiogiai susijusius su BIVP metodo taikymu (reikalavimas taikomas mažiausiai 1/3 kolegialaus VVG valdymo organo narių). Tinkamais pripažįstami mokymo kursai, kurių kodai yra 596131007, 596131008 ir 396131007;

15.4. viešinti paramą VPS įgyvendinti pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ ir VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisykles;

15.5. nedaryti įtakos, siekiant palankaus sprendimo, VPS vertinimą atliekančiam (-iems) ekspertui (-ams), Agentūrai, VPS atrankos komitetui arba atskiriems jo nariams, Ministerijai.

16. Papildomas kaimo vietovių VVG įsipareigojimas – VPS įgyvendinimo metu dalyvauti kaimo vietovių VVG tinklo veikloje.

17. Papildomas dvisektorės VVG įsipareigojimas – VPS įgyvendinimo metu dalyvauti kaimo vietovių VVG tinklo ir ŽRVVG tinklo (jeigu toks yra įkurtas ir veikia) veikloje.

18. Kaimo vietovių VVG ir dvisektorė VVG turi laikytis įsipareigojimų viso VPS įgyvendinimo laikotarpio metu.

VI. VPS TINKAMUMO SĄLYGOS

19. Bendrosios VPS tinkamumo sąlygos, taikomos kaimo vietovių VPS ir dvisektorei VPS:

19.1. joje turi būti pateikiama VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos analizė (toliau – situacijos analizė), kuri pagrįsta patikimais statistiniais duomenimis. Patikimais statistiniais duomenimis laikomi: Lietuvos statistikos departamento duomenys, pateikti raštu arba esantys interneto tinklalapyje www.stat.gov.lt; kitų valstybės institucijų, taip pat valstybės įmonių duomenys, pateikti raštu arba esantys jų oficialiuose interneto tinklalapiuose; savivaldybės ar jos seniūnijų duomenys, pateikti raštu arba esantys oficialiai patvirtintuose dokumentuose; VVG teritorijos tyrimai, kai jie yra patvirtinti rengėjų; VVG ar jos narių atliktų apklausų duomenys, kai VVG buveinėje yra saugomos atliktų apklausų anketos, užpildytos respondentų; VVG visuotinių narių susirinkimų, VVG valdymo organo posėdžių protokolai. Situacijos analizėje turi būti pateikta visa privaloma informacija, nurodyta VPS rengimo instrukcijoje (kaimo vietovių VPS rengimo instrukcija pateikiama Taisyklių 4 priede; dvisektorių VPS rengimo instrukcija pateikiama Taisyklių 6 priede), išskyrus atvejus, kai VVG pagrindžia, kad tam tikros privalomos informacijos negali pateikti dėl objektyvių priežasčių;

19.2. joje turi būti pateikiamos VVG teritorijos stiprybės, silpnybės, galimybės ir grėsmės (toliau – SSGG), stiprybės ir silpnybės susietos su juos pagrindžiančiais situacijos analizės rodikliais;

19.3. joje turi būti pagrįsta, kad rengiant VPS buvo ir įgyvendinant VPS bus laikomasi LEADER metodo ir horizontaliųjų principų bei prioritetų, t. y. pateikta VPS rengimo instrukcijos 8

dalyje nurodyta privaloma informacija, kuria pagrindžiama, kad rengiant ir įgyvendinant VPS laikomasi LEADER metodo ir horizontaliųjų principų bei prioritetų įgyvendinimo;

19.4. joje turi būti pateikiami VPS priemonių ir jų veiklos sričių (kai tokių yra) aprašymai. Atskiros VPS priemonės ir jų veiklos sritys (kai tokių yra) turi užtikrinti pakankamai platų potencialių paramos gavėjų ratą, t. y. VPS nurodytas planuojamų remti vietos projektų pobūdis, paramos gavėjų teisinis statusas (juridinis ar fizinis asmuo) ir pobūdis (pvz., NVO, bendruomeninė organizacija, jaunimo organizacija ar pan.) leidžia daryti išvadą, kad įgyvendinant atskirą priemonę ir atskirą jos veiklos sritį (kai tokių yra) galėtų būti gauti keli tarpusavyje konkuruojantys vietos projektai iš kelių VVG teritorijoje esančių seniūnijų (kaip administracinių vienetų). Vietos projektų paraiškų teikėjų ir (arba) vietos projektų atitiktis numatytais tinkamumo sąlygoms (pagal atskiras VPS priemones, veiklos sritis) patikrinamos, yra galima jų įgyvendinimo kontrolė vietos projekto įgyvendinimo metu ir kontrolės laikotarpiu. Numatyti vietos projektų atrankos kriterijai (pagal atskiras VPS priemones, veiklos sritis) objektyvūs, jais sudaromos vienodos sąlygos vietos projektų paraiškų teikėjams, jais siekiama geriausios atitikties VPS prioritetams, priemonės tikslams;

19.5. joje turi būti pateikiamas VPS įgyvendinimo veiksmų planas pagal metus, įrodantis, kad VPS įgyvendinimas (pvz., VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimas, kvietimai teikti vietos projektus, jų vertinimas ir įgyvendinimas) tinkamai suplanuotas laike, veiksmai logiškai susieti su VPS prioritetais ir priemonėmis; VVG teritorijos gyventojų aktyvumo skatinimo veiksmai numatyti viso VPS įgyvendinimo metu;

19.6. joje turi būti pateikiamos VPS pasiekimų rodiklių reikšmės, kurios logiškai išdėstytos pagal VPS prioritetus, priemones ir veiklos sritis (kai tokių yra), yra proporcingos suplanuotoms VPS lėšoms pagal atskiras VPS priemones;

19.7. joje turi būti pateikiamos planuojamos VPS administravimo išlaidos, neviršijančios 20 proc. planuojamos paramos VPS įgyvendinti. Planuojamos VPS administravimo išlaidos išskirtos į 2 kategorijas: VVG veiklos išlaidas – joms numatyta skirti ne daugiau kaip 75 proc. VPS administravimui suplanuotų lėšų, ir VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidas – joms numatyta ne mažiau kaip 25 proc. VPS administravimui suplanuotų lėšų;

19.8. joje turi būti pateikiama informacija apie VPS įgyvendinimo valdymą ir stebėseną (VVG lygmeniu). VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos funkcijos pagal VVG subjektus aiškiai atskirtos, nesidubliuoja. Aiškiai apibūdinta VPS įgyvendinimo valdymo ir stebėsenos vidaus sistema;

19.9. ji turi būti pristatyta bent viename Regionų plėtros tarybos posėdyje arba pateikta Regionų plėtros tarybai raštu;

19.10. jai turi pritarti VVG nariai visuotinio narių susirinkimo metu ne mažesne nei 4/5 balsų dauguma. Į VVG visuotinį narių susirinkimą, kai yra svarstomas klausimas dėl pritarimo VPS, VVG turi kviesti VVG narius raštu registruotu laišku arba įteikti kvietimą pasirašytinai, arba kviesti el. paštu ir el. paštu išsiųstus kvietimus saugoti šių Taisyklių XIX skyriaus nustatyta tvarka.

20. Specialiosios VPS tinkamumo sąlygos, taikomos kaimo vietovių VVG:

20.1. joje turi būti pateikiami kaimo vietovių VVG teritorijos plėtros poreikiai, kurie susiję su SSGG analizės išvadomis, KPP identifikuotais nacionaliniais kaimo plėtros poreikiais, taip pat paaiškinta, ar poreikį ketinama tenkinti iš paramos įgyvendinti VPS lėšų. Jeigu ne, pateiktas paaiškinimas, kodėl;

20.2. joje turi būti pateikiami kaimo vietovių VPS prioritetai, priemonės, jų veiklos sritys (įskaitant teisingus priemonių ir jų veiklos sričių kodus), kurie susiję su kaimo vietovių VVG teritorijos plėtros poreikiais, neprieštarauja ir papildo KPP, yra tinkami remti iš EŽŪFKP (VPS priemonių, jų veiklos sričių rekomenduojami pavadinimai ir privalomi kodai pateikiami šių Taisyklių 1 priede);

20.3. joje turi būti pateikiamos priemonės, jų veiklos sritys, kurios tinkamai susijusios su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis (EŽŪFKP prioritetų bei tikslinių sričių pavadinimai, įskaitant ESIF teminių tikslų pavadinimus, pateikiami šių Taisyklių 6 punkte, o galimų VPS priemonių ir jų veiklos sričių sąsaja su jais – Taisyklių 1 priede);

20.4. joje turi būti pateikta kaimo vietovių VPS sąsaja su patvirtintais kaimo vietovių VVG teritorijos strateginiais dokumentais (VVG teritorijos savivaldybės plėtros strateginiu planu, regiono

plėtos planu, patvirtinta viensektore žvejybos ir akvakultūros VPS (jei tokia yra), ESBJRS (jeigu yra sąsajų) ir kitais VVG teritorijos strateginiais dokumentais (jei tokie yra);

20.5. joje turi būti pateiktas finansinis planas procentais pagal kaimo vietovių VPS prioritetus ir priemones, taip pat nurodytas indikatyvus paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti lėšų poreikis pagal metus. VPS finansinis planas sudarytas logiškai ir tinkamai, t. y. nėra prieštaravimų tarp finansinio plano (pagal VPS prioritetus ir priemones, įskaitant indikatyvų paramos VPS įgyvendinti lėšų poreikį pagal metus), VPS prioritetų ir priemonių, taip pat VPS pasiekimo rodiklių.

21. Specialiosios VPS tinkamumo sąlygos, taikomos dvisektorei VVG:

21.1. joje turi būti pateikiami dvisektorės VVG teritorijos plėtos poreikiai, kurie susiję su SSGG analizės išvadomis, KPP identifikuotais nacionaliniais kaimo plėtos poreikiais, ŽVP identifikuotais nacionaliniais žvejybos ir akvakultūros poreikiais, taip pat paaiškinta, ar poreikį ketinama tenkinti iš paramos dvisektorei VPS įgyvendinti lėšų. Jeigu taip, nurodoma, iš kurio ES fondo – EŽŪFKP ar EJŖŽF. Jeigu ne, pateiktas paaiškinimas, kodėl;

21.2. joje turi būti pateikti dvisektorės VPS prioritetai, priemonės, jų veiklos sritys (įskaitant teisingus priemonių ir jų veiklos sričių kodus), kurie susiję su VVG teritorijos plėtos poreikiais, neprieštarauja bei papildo KPP ir ŽVP, yra tinkami remti iš EŽŪFKP arba EJŖŽF (VPS priemonių, jų veiklos sričių rekomenduojami pavadinimai ir privalomi kodai pateikiami šių Taisyklių 1 priede);

21.3. joje turi būti pateikiamos priemonės, jų veiklos sritys, kurios tinkamai susijusios su ESIF teminiais tikslais ir EŽŪFKP prioritetais bei tikslinėmis sritimis bei EJŖŽF konkrečiais tikslais (EŽŪFKP prioritetų bei tikslinių sričių pavadinimai, įskaitant ESIF teminių tikslų pavadinimus, pateikiami šių Taisyklių 6 punkte, o galimų dvisektorės VPS priemonių ir jų veiklos sričių sąsaja su jais – Taisyklių 1 priede; EJŖŽF konkrečių tikslų pavadinimai pateikiami šių Taisyklių 7 punkte, o galimų dvisektorės VPS priemonių ir jų veiklos sričių sąsaja su jais – Taisyklių 1 priede);

21.4. joje turi būti pateikta dvisektorės VPS sąsaja su patvirtintais dvisektorės VVG teritorijos strateginiais dokumentais (VVG teritorijos savivaldybės plėtos strateginiu planu, regiono plėtos planu, ESBJRS (jeigu sąsajų yra) ir kitais dvisektorės VVG teritorijos strateginiais dokumentais (jei tokie yra));

21.5. joje turi būti pateiktas finansinis planas procentais pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJŖŽF), dvisektorės VPS prioritetus ir priemones, taip pat nurodytas indikatyvus paramos dvisektorei VPS įgyvendinti lėšų poreikis pagal metus. Dvisektorės VPS finansinis planas sudarytas logiškai ir tinkamai, t. y. nėra prieštaravimų tarp finansinio plano (pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJŖŽF), įskaitant indikatyvų paramos dvisektorei VPS įgyvendinti lėšų poreikį pagal metus), dvisektorės VPS prioritetų ir priemonių, taip pat dvisektorės VPS pasiekimo rodiklių.

22. VPS įgyvendinimo metu daromi VPS keitimai, panaikinantys VPS atitiktį tinkamumo sąlygoms, neleidžiami.

VII. VPS ATRANKOS KRITERIJAI

23. Kaimo vietovių VPS pridėtinė vertė (kokybė) vertinama balais pagal atrankos kriterijus. Kaimo vietovių VPS atrankos kriterijai yra šie:

Eil. Nr.	VPS atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius
1.	VPS įgyvendinimu siekiama darbo vietų VVG teritorijoje kūrimo, įskaitant palankios aplinkos verslui kūrimą bei sąlygų grįžti į darbo rinką sudarymą, t. y. VPS priemonėms arba jų veiklos sritims, kurių pagrindinis tikslas – darbo vietų kūrimas, numatyta skirti (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 1.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę):	45
1.1.	ne mažiau kaip 75 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	45
1.2.	ne mažiau kaip 65 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	35
1.3.	ne mažiau kaip 55 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	25
1.4.	ne mažiau kaip 45 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	15

1.5.	mažiau kaip 45 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	0
2.	VPS investavimo logika (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų nustatomas sumuojant balus pagal šios lentelės 2.1–2.5 papunkčius)	30
2.1.	SSGG analizės stiprybės ir silpnybės išsamiai susijusios su situacijos analizėje pateiktais statistiniais duomenimis	6
2.2.	VVG teritorijos plėtros poreikiai išsamiai susiję su SSGG analizės išvadomis, nacionaliniais kaimo plėtros ir VVG teritorijos gyventojų poreikiais, aiški poreikių prioritetų nustatymo sistema	6
2.3.	pasirinktos tinkamos ir inovatyvios VPS priemonės identifikuotiems ir pasirinktiems VVG teritorijos plėtros poreikiams tenkinti	6
2.4.	suplanuotos VPS lėšos konkrečioms VPS priemonėms yra pakankamos VPS priemonių tikslams pasiekti	6
2.5.	VPS pasiekimų rodikliai pagal konkrečias priemones ir jų veiklos sritis (kai tokių yra) yra realūs, suderinti su suplanuotomis lėšomis pagal konkrečias VPS priemones, veiksmų plane nurodyti VPS įgyvendinimo etapai pagrindžia jų pasiekiamumą	6
3.	Teminė kaimo vietovių VPS aprėptis ir numatomų veiksmų mastas, t. y. kaimo vietovių VPS priemonėmis bus prisidedama prie bet kurio (-ių) ES kaimo plėtros prioriteto (-ų) tikslinių sričių įgyvendinimo (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 3.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę):	15
3.1.	ne mažiau kaip keturių	15
3.2.	trių	10
3.3.	dviejų	5
3.4.	vienos	0
4.	Jaunų žmonių įtrauktis į VVG sprendimų priėmimo procesus, t. y. jaunų žmonių kolegialaus VVG valdymo organe yra (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 4.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę):	10
4.1.	ne mažiau kaip 35 proc.	10
4.2.	ne mažiau kaip 30 proc.	5
4.3.	ne mažiau kaip 25 proc.	3
4.4.	mažiau kaip 25 proc.	0
Didžiausia galima balų suma:		100
Minimalus privalomas surinkti balų skaičius:		70

24. Dvisektorių VPS pridėtinė vertė (kokybė) vertinama balais pagal atrankos kriterijus. Dvisektorių VPS atrankos kriterijai yra šie:

Eil. Nr.	Dvisektorių VPS atrankos kriterijaus pavadinimas	Balų skaičius dėl EŽŪFKP finansinės dalies	Balų skaičius dėl EJRŽF finansinės dalies
1.	VPS įgyvendinimu siekiama darbo vietų VVG teritorijoje kūrimo, įskaitant palankios aplinkos verslui VVG teritorijoje kūrimą bei sąlygų grįžti į darbo rinką sudarymą, t. y. VPS priemonėms arba jų veiklos sritims, kurių pagrindinis tikslas – darbo vietų kūrimas, numatyta skirti (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų nustatomas atskirai pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJRŽF) ir skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 1.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę):	45	60
1.1.	ne mažiau kaip 75 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų	45	60

	lėšų		
1.2.	ne mažiau kaip 65 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	35	45
1.3.	ne mažiau kaip 55 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	25	30
1.4.	ne mažiau kaip 45 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	15	20
1.5.	mažiau kaip 45 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų	0	0
2.	VPS investavimo logika (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų nustatomas atskirai pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJŖŽF) sumuojant balus pagal šios lentelės 2.1–2.5 papunkčius)	30	20
2.1.	SSGG analizės stiprybės ir silpnybės išsamiai susijusios su situacijos analizėje pateiktais statistiniais duomenimis	6	4
2.2.	VVG teritorijos plėtros poreikiai išsamiai susiję su SSGG analizės išvadomis, nacionaliniais kaimo plėtros, žvejybos bei akvakultūros ir VVG teritorijos gyventojų poreikiais, aiški poreikių prioritetų nustatymo sistema	6	4
2.3.	pasirinktos tinkamos ir inovatyvios VPS priemonės identifikuotiems ir pasirinktiems VVG teritorijos plėtros poreikiams tenkinti	6	4
2.4.	suplanuotos VPS lėšos konkrečioms VPS priemonėms yra pakankamos VPS priemonių tikslams pasiekti	6	4
2.5.	VPS pasiekimų rodikliai pagal konkrečias priemones ir jų veiklos sritis (kai tokių yra) yra realūs, suderinti su suplanuotomis lėšomis pagal konkrečias VPS priemones, veiksmų plane nurodyti VPS įgyvendinimo etapai pagrindžia jų pasiekiamumą	6	4
3.	Teminė dvisektorių VPS aprėptis ir numatomų veiksmų mastas, t. y. dvisektorių VPS priemonėmis bus prisidedama prie bet kurio (-ių) ES kaimo plėtros prioriteto (-ų) tikslinių sričių, žvejybos ir akvakultūros prioriteto (-ų) konkrečių tikslų įgyvendinimo (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų nustatomas atskirai pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJŖŽF) ir skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 3.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę)	15	10
3.1.	ne mažiau kaip trijų kaimo plėtros tikslinių sričių ir dviejų žvejybos ir akvakultūros konkrečių tikslų įgyvendinimo	15	10
3.2.	dviejų kaimo plėtros tikslinių sričių ir dviejų žvejybos ir akvakultūros konkrečių tikslų įgyvendinimo	10	5
3.3.	vienos kaimo plėtros tikslinės srities ir vieno žvejybos ir akvakultūros konkretaus tikslo įgyvendinimo	5	3
4.	Jaunų žmonių įtrauktis į VVG sprendimų priėmimo procesus, t. y. jaunų žmonių VVG valdymo organe yra (didžiausias galimas surinkti balų skaičius pagal šį kriterijų nustatomas atskirai pagal ES fondus (EŽŪFKP ir EJŖŽF) ir skiriamas, jeigu VPS atitinka arba viršija šios lentelės 4.1 papunktyje nurodytą kriterijaus reikšmę)	10	10
4.1.	ne mažiau kaip 35 proc.	10	10
4.2.	ne mažiau kaip 30 proc.	5	5
4.3.	ne mažiau kaip 25 proc.	3	3
4.4.	mažiau kaip 25 proc.	0	0
Didžiausia galima balų suma:		100	100

25. Tinkamai pagrįstais atvejais VPS keitimai po paramos VPS įgyvendinti skyrimo ir VPS paramos sutarties sudarymo, turintys įtakos VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu paskirtų balų sumai, leidžiami, išskyrus atvejus, kai dėl VPS keitimo VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu būtų skirta mažiau kaip 70 balų. Jeigu dėl VPS keitimo VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu būtų skirta mažiau balų, tokiu atveju perskaičiuojama paramos VPS įgyvendinti suma, ją atitinkamai sumažinant. Jeigu dėl VPS keitimo VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu būtų skirta daugiau balų, tokiu atveju paramos VPS įgyvendinti suma gali būti perskaičiuojama, ją atitinkamai padidinant tik tuomet, kai rezerve, skirtame vietos projektams įgyvendinti pagal VPS, yra lėšų, dėl kurių panaudojimo nesudarytos VPS paramos sutartys. Šios nuostatos įgyvendinimo tvarka, įskaitant detalią VPS keitimo tvarką, nustatoma VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklėse.

VIII. BENDROSIOS NUOSTATOS DĖL PARAMOS VPS ĮGYVENDINTI DYDŽIO IR TINKAMŲ FINANSUOTI VPS IŠLAIDŲ

26. Paramos dydis kaimo vietovių VPS ir dvisektorei VPS įgyvendinti apskaičiuojamas vadovaujantis paramos skyrimo VPS įgyvendinti metodika, kuri tvirtinama atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

27. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos, taikomos kaimo vietovių VPS:

27.1. vietos projektų įgyvendinimo išlaidos. Šioms išlaidoms kaimo vietovių VPS turi būti numatyta ne mažiau kaip 80 proc. planuojamos paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti sumos. Bendrosios nuostatos dėl vietos projektų įgyvendinimo finansavimo sąlygų:

27.1.1. vietos projektų įgyvendinimas finansuojamas iš paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti lėšų, skiriamų iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

27.1.2. didžiausia paramos suma vietos projektui įgyvendinti – 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų). Didžiausia paramos suma mažos apimties vietos projektui įgyvendinti – 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų). VVG turi teisę VPS numatyti mažesnę didžiausios paramos sumą vienam vietos projektui įgyvendinti;

27.1.3. didžiausia paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:

27.1.3.1. 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno arba socialinio verslo pobūdžio, arba jį teikia NVO ar kitas viešasis juridinis asmuo;

27.1.3.2. 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynujų pajamų) ir jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo. Fizinių asmenų vietos projektai gali būti remiami tik tuo atveju, jeigu jie yra privataus verslo pobūdžio (fizinių asmenų privataus verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinių asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarųjų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo);

27.1.3.3. VVG turi teisę sumažinti didžiausią paramos lyginamąją dalį, nurodytą 27.1.3.1 ir 27.1.3.2 papunkčiuose;

27.1.4. tinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra tos, kurios yra tiesiogiai susijusios su VPS įgyvendinimu, įskaitant nepiniginį įnašą darbais, atitinka Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65–71 str. ir Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 45, 60–63 str. reikalavimus;

27.1.5. tinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos apmokamos atlyginant tinkamas finansuoti faktiškai patirtas ir apmokėtas išlaidas kartu atlyginant nepiniginius įnašus (jeigu tokie gali būti ir yra);

27.1.6. EŽŪFKP investicijos (vietos projektų lygmeniu) gali būti padaromos VVG teritorijoje. Tinkamai pagrįstais atvejais išimtis gali būti taikoma mažos apimties socialinio pobūdžio vietos projektams, kai jų tikslinė grupė – VVG teritorijos gyventojų grupės arba NVO.

27.2. kaimo vietovių VPS administravimo išlaidos, finansuojamos iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Šioms išlaidoms VPS gali būti numatyta ne daugiau kaip 20 proc. planuojamos paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti sumos ir turi susidėti iš:

27.2.1. kaimo vietovių VVG veiklos išlaidų. Joms gali būti numatyta ne daugiau kaip 75 proc. planuojamų kaimo vietovių VPS administravimo išlaidų;

27.2.2. kaimo vietovių VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidų. Joms turi būti numatyta mažiausiai 25 proc. planuojamų kaimo vietovių VPS administravimo išlaidų.

28. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos, taikomos dvisektorėms VPS:

28.1. vietos projektų įgyvendinimo išlaidos. Šioms išlaidoms VPS turi būti numatyta ne mažiau kaip 80 proc. planuojamos paramos dvisektorei VPS įgyvendinti sumos (įskaitant EŽŪFKP ir EJŖŽF dalis). Bendrosios nuostatos dėl vietos projektų įgyvendinimo finansavimo sąlygų:

28.1.1. vietos projektų įgyvendinimas finansuojamas iš paramos dvisektorei VPS įgyvendinti lėšų, skiriamų iš EŽŪFKP, EJŖŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. Konkretus vietos projektas finansuojamas arba iš EŽŪFKP, arba iš EJŖŽF;

28.1.2. kai vietos projektas finansuojamas iš EŽŪFKP, taikomos šių Taisyklių 27.1.2–27.1.5 papunkčių nuostatos;

28.1.3. kai vietos projektas finansuojamas iš EJŖŽF:

28.1.3.1. didžiausia paramos suma vietos projektui įgyvendinti – 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų). Didžiausia paramos suma mažos apimties vietos projektui įgyvendinti – 10 000 Eur (dešimt tūkstančių eurų). Dvisektorė VVG turi teisę VPS numatyti mažesnę didžiausios paramos sumą vienam vietos projektui įgyvendinti;

28.1.3.2. didžiausia paramos vietos projektui įgyvendinti lyginamoji dalis:

28.1.3.2.1. 80 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra ne pelno arba socialinio verslo pobūdžio, arba jį teikia NVO arba kitas viešasis juridinis asmuo;

28.1.3.2.2. 50 proc. tinkamų finansuoti išlaidų, kai vietos projektas yra privataus verslo pobūdžio (po jo įgyvendinimo projekte išipareigojama gauti grynąjį pajamų) ir jį teikia privatus juridinis arba fizinis asmuo. Fizinį asmenų vietos projektai gali būti remiami tik tuo atveju, jeigu jie yra privataus verslo pobūdžio (fizinį asmenų privataus verslo pobūdžio vietos projektais laikomi vietos projektai, kurie yra teikiami fizinį asmenų, vietos projekto paraiškos pateikimo dieną arba vietos projekto įgyvendinimo metu veikiančių pagal verslo liudijimą arba individualios veiklos pažymą, arba teikiami uždarytų akcinių bendrovių ar kitą teisinį statusą turinčių juridinių asmenų, kai jų steigėjais yra vienas fizinis asmuo);

28.1.4. tinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra tos, kurios yra tiesiogiai susijusios su dvisektorės VPS įgyvendinimu, įskaitant nepiniginį įnašą darbais, ir atitinka Reglamento (ES) Nr. 1303/2013 65–71 str. reikalavimus, taip pat neprieštaruja Reglamento (ES) Nr. 508/2014 11 str. reikalavimams;

28.1.5. tinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos apmokamos atlyginant tinkamas finansuoti faktiškai patirtas ir apmokėtas išlaidas kartu atlyginant nepiniginį įnašus (jeigu tokie gali būti ir yra);

28.1.6. EJŖŽF investicijos (vietos projektų lygmeniu) gali būti daromos dvisektorės VVG teritorijoje;

28.2. VPS administravimo išlaidos, finansuojamos arba iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, arba iš EJŖŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Šioms išlaidoms VPS gali būti numatyta ne daugiau kaip 20 proc. planuojamos paramos dvisektorei VPS įgyvendinti sumos. Planuojant dvisektorės VPS administravimo išlaidas rekomenduojama atsižvelgti į planuojamą EŽŪFKP ir EJŖŽF lėšų santykį ir preziumuoti, kad dvisektorės VPS administravimo išlaidos bus finansuojamos iš EŽŪFKP. Galutinis sprendimas dėl VPS administravimo išlaidų finansavimo šaltinio priimamas sprendimo skirti paramą VPS įgyvendinti priėmimo metu pagal šių Taisyklių 72 punktą. VPS administravimo išlaidos susideda iš:

28.2.1. VVG veiklos išlaidų. Joms gali būti numatyta ne daugiau kaip 75 proc. planuojamų VPS administravimo išlaidų;

28.2.2. VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo išlaidų. Joms turi būti numatyta bent 25 proc. planuojamų VPS administravimo išlaidų.

29. VPS finansinis planas rengiamas pagal VPS formos 10 dalies „VPS finansinis planas“ rengimo instrukciją. Detaliojo tinkamų finansuoti VPS išlaidų sąrašo VPS pateikti nereikalaujama.

30. VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklėse nustatomos specialiosios nuostatos dėl tinkamų ir netinkamų finansuoti VPS išlaidų, t. y. pateikiamas detalusis tinkamų finansuoti VPS administravimo išlaidų sąrašas, tinkamų finansuoti vietos projektų įgyvendinimo išlaidų kategorijos ir nuostatos dėl tinkamų finansuoti vietos projektų įgyvendinimo išlaidų detaliųjų sąrašų sudarymo.

IX. KVIETIMAS TEIKTI PARAIŠKAS IR VPS

31. Kvietimą teikti paraiškas ir VPS skelbia Agentūra pagal Ministerijos patvirtintą paramos paraiškų priėmimo tvarkaraštį. Kvietimas teikti paraiškas ir VPS skelbiamas bent viename šalies dienraštyje, taip pat Ministerijos ir Agentūros, Programos LEADER ir žemdirbių mokymo metodikos centro, Lietuvos kaimo tinklo interneto tinklalapiuose (www.zum.lt, www.nma.lt, www.leaderlietuva.lt, www.lkt.lt).

X. PARAIŠKOS IR VPS RENGIMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

32. Paraiška rengiama pagal Taisyklių 2 priede pateikiamą formą.

33. Kaimo vietovių VPS rengiama pagal Taisyklių 3 priede pateikiamą formą ir Taisyklių 4 priede pateikiamą rengimo instrukciją. Dvisektorė VPS rengiama pagal Taisyklių 5 priede pateikiamą formą ir Taisyklių 6 priede pateikiamą rengimo instrukciją.

34. Paraiškoje ir VPS turi būti pateikiama visa informacija, kuri yra privaloma pagal Taisyklių 4 ir 6 prieduose pateikiamas rengimo instrukcijas, išskyrus atvejus, kai VVG paraiškos 3 dalyje pagrindžiama, kad tam tikros privalomos informacijos negalima pateikti dėl objektyvių priežasčių.

35. Prie užpildytos paraiškos turi būti pridėti šie dokumentai (visų dokumentų kopijų tikrumas turi būti patvirtintas žyma „Kopija tikra“, VVG įgalioto asmens parašu ir VVG antspaudu):

35.1. VPS su priedais. VVG teritorijos socialinės, ekonominės bei aplinkos situacijos ir gyventojų poreikių analizėje arba kitose VPS dalyse minimi dokumentai (pvz., VVG teritorijos gyventojų apklausų rezultatai, informacija iš VVG visuotinių narių susirinkimų ir pan.) prie VPS gali būti nepridedami, jeigu VPS yra aiškiai nurodyta pagrindinė informacija, įtikinanti tų duomenų patikimumu ir atsekamumu (pvz., cituojant VVG visuotinių narių susirinkimų sprendimus turi būti nurodoma VVG visuotinio narių susirinkimo data ir protokolo registracijos Nr., cituojant VVG teritorijos tyrimų rezultatus turi būti nurodomas tyrimo pavadinimas ir jį parengusio ir (arba) patvirtinusio subjekto rekvizitai; visi su VPS rengimu susiję dokumentai turi būti saugomi VVG buveinėje šių Taisyklių XIX skyriaus nustatyta tvarka; kilus klausimų, VPS vertinimą atliekantys asmenys turi teisę paprašyti juos pateikti el. paštu arba raštu, arba inicijuoti VVG patikrą vietoje šių Taisyklių XVII skyriuje nustatyta tvarka);

35.2. juridinio asmens įstatų kopija arba kitų dokumentų, kurie pagal Lietuvos Respublikos civilinį kodeksą laikomi įstatais, kopijos;

35.3. VVG visuotinio narių susirinkimo, kurio metu pritarta VPS, protokolo ir dalyvių sąrašo (turi būti pasirašę visi visuotinio narių susirinkimo dalyviai) kopija;

35.4. finansinės atskaitomybės dokumentai už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoti juridiniai asmenys turi pateikti ūkinės veiklos pradžios balansą);

35.5. VVG kolegialaus valdymo organo, turinčio teisę priimti sprendimus dėl projektų (įskaitant VPS) įgyvendinimo atstovaujamoje teritorijoje pagal KPP priemonę „LEADER“ (kaimo vietovių VVG atveju) arba KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VVG atveju), narių privačių interesų deklaracijų kopijos.

36. Jeigu Taisyklių 35 punkte nurodyti dokumentai buvo pateikti pagal KPP priemonės „LEADER“ veiklos sritį „Parengiamoji parama“, pakartotinai dokumentų teikti nereikalaujama. Tokiu atveju VVG paraiškos 3 dalyje turi nurodyti projekto, su kuriuo buvo teiktas dokumentas, pateikimo datą ir registracijos numerį;

37. VVG paraiškas su VPS ir kitais reikalaujamais priedais turi pateikti į Agentūros TERPAS pagal VVG buveinės vietą asmeniškai VVG vadovas arba jo įgaliotas asmuo. Agentūros TERPAS adresai nurodyti Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt. Jeigu paraišką teikia VVG vadovo įgaliotas asmuo, jis turi turėti įgaliojimą, patvirtintą VVG vadovo parašu ir antspaudu. Turi būti pateikta:

37.1. paraiškos su VPS ir kitais reikalaujamais priedais originalas spausdintine (popieriuje pateikta) forma;

37.2. paraiškos, VPS ir pridedamų dokumentų elektroninė versija, įrašyta į elektroninių duomenų laikmeną.

38. Kitu negu Taisyklių 37 punkte nurodytu būdu (pvz., el. paštu, registruotu paštu, per kurjerį ar pan.) paraiškos, VPS ir kiti reikalaujami dokumentai nepriimami.

39. Paraiškos gali būti teikiamos iki kvietime teikti paraiškas ir VPS nurodytos datos (įskaitytinai), atsižvelgiant į Agentūros darbo dienos pabaigos laiką. Vėliau pateiktos paraiškos ir VPS nepriimamos.

40. Pateikus Agentūrai paraišką, VVG neturi teisės teikti papildomos informacijos, jeigu jos nepaprašo Agentūra, išskyrus atvejį, kai po paraiškos užregistravimo keičiasi VVG kontaktiniai duomenys.

41. Paraiškos vertinimas atliekamas pagal paraiškos pateikimo dieną VVG pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš VVG po Agentūros paklausimo (-ų). Jeigu šie duomenys skiriasi, vadovaujamosi registruose esančiais duomenimis. Jeigu po paraiškos užregistravimo susiklostė tam tikros aplinkybės, iš esmės keičiančios VPS įgyvendinimo galimybes, VVG turi raštu pranešti Agentūrai apie pateiktos paraiškos atšaukimą.

42. Informacija apie užregistruotas paraiškas ir VPS skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt, nurodant VVG pavadinimą, VPS pavadinimą, paraiškos kodą.

XI. PARAIŠKOS IR VPS VERTINIMO ETAPAI, VERTINIMO STEBĖSENA, VERTINIMO DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

43. Paraiškos ir VPS vertinimą sudaro trys etapai:

43.1. paraiškos administracinės atitikties vertinimas, kurį atlieka Agentūra;

43.2. VVG ir VPS tinkamumo vertinimas. VVG tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra. VPS tinkamumo vertinimą atlieka Agentūra. VPS tinkamumo vertinimui Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus, pasamdytus Agentūros pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą;

43.3. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas, kurį atlieka Agentūra. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimui Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus, pasamdytus Agentūros pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą.

44. VPS vertinimo stebėseną vykdo Ministerija. Agentūra ne rečiau kaip du kartus per mėnesį nuo pirmosios paraiškos ir VPS gavimo arba Ministerijos prašymu teikia Ministerijai VPS vertinimo eigos ataskaitą, kurioje nurodoma bent ši informacija:

44.1. VVG, pateikusios paraiškas ir VPS;

44.2. VVG, dėl kurių baigtas paraiškos administracinės atitikties vertinimas, nurodant vertinimo rezultatus (teigiamai arba neigiamai);

44.3. VVG, dėl kurių baigtas VVG tinkamumo vertinimas, nurodant vertinimo rezultatus (teigiamai arba neigiamai);

44.4. VVG, dėl kurių baigtas VPS tinkamumo vertinimas, nurodant vertinimo rezultatus (teigiamai arba neigiamai);

44.5. VVG, dėl kurių baigtas VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas, nurodant vertinimo rezultatus (suteiktų balų skaičių, siūlomą paramos VPS įgyvendinti sumą);

44.6. VVG, kurioms išsiųsti paklausimai, nurodant paraiškos ir VPS vertinimo etapą;

44.7. VVG, kurių patikrą ketinama pradėti arba atliekama patikra vietoje, nurodant paraiškos ir VPS vertinimo etapą.

XII. PARAIŠKOS ADMINISTRACINĖS ATITIKTIES VERTINIMAS

45. Paraiškų ir VPS administracinės atitikties vertinimas pradamas gavus pirmąją paraišką ir VPS. Rekomenduojama, kad visų paraiškų ir VPS administracinės atitikties vertinimas užtruktų ne ilgiau kaip 5 (penkias) darbo dienas. Terminas pradamas skaičiuoti nuo kvietimo teikti paraiškas ir VPS pabaigos, bet ne vėliau kaip nuo 2015 m. rugsėjo 1 d. Termino skaičiavimas konkrečios paraiškos ir VPS atžvilgiu gali būti sustabdomas, jeigu siunčiami paklausimai VVG ar kitoms institucijoms (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus atsakymus), atliekama VVG patikra vietoje (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus VVG patikros vietoje rezultatus).

46. Jeigu Agentūra teigiamai įvertina paraiškos administracinę atitiktį, apie tai el. paštu informuoja VVG.

47. Jeigu atliekant paraiškos administracinę atitiktį yra nustatoma trūkumų (pvz., pateikti ne visi reikalaujami dokumentai):

47.1. Agentūra paprašo VVG pašalinti paraiškos trūkumus;

47.2. prašyme pašalinti trūkumus nurodomas terminas, kuris negali būti ilgesnis nei 5 (penkios) darbo dienos. Laiškas laikomas įteiktu praėjus 2 (dviem) darbo dienoms po jo išsiuntimo paštu (registruotu laišku) arba išsiuntimo dieną, kai paklausimas siunčiamas elektroniniu paštu. Terminas gali būti pratęstas tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai paraiškos ar VPS trūkumams šalinti VVG turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su VPS rengimu;

47.3. jeigu VVG per Agentūros nurodytą terminą paraiškos ar VPS trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžiai, kad terminą būtina pratęsti, Agentūra raštu informuoja, kad VVG paraiška atmetama.

48. Informacija apie paraiškas ir VPS, kurioms atliktas administracinės atitikties vertinimas, skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt, nurodant VVG pavadinimą, VPS pavadinimą, paraiškos kodą.

49. Po teigiamo VPS administracinės atitikties įvertinimo paraiška ir VPS perduodama į kitą vertinimo etapą – atliekamas VVG ir VPS tinkamumo vertinimas.

XIII. VVG IR VPS TINKAMUMO VERTINIMAS

50. VVG ir VPS tinkamumo vertinimo etape nustatoma, ar VVG ir VPS yra tinkama gauti paramą pagal KPP priemonę „LEADER“ (kaimo vietovių VPS atveju) arba pagal KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VPS atveju).

51. VVG tinkamumo vertinimas:

51.1. atliekamas pagal pareiškėjų tinkamumo sąlygas, nurodytas Taisyklių 11–13 punktuose, taip pat privalomus pareiškėjų įsipareigojimus, nurodytus Taisyklių 15–17 punktuose;

51.2. pradamas po to, kai baigiamas bent vienos paraiškos administracinės atitikties vertinimas. Rekomenduojama, kad visų VVG tinkamumo vertinimas užtruktų ne daugiau kaip 40 (keturiasdešimt) darbo dienų nuo paraiškų ir VPS administracinės atitikties vertinimo termino pabaigos. Termino skaičiavimas dėl konkrečios VVG tinkamumo vertinimo gali būti sustabdomas, kai siunčiami paklausimai VVG ar kitoms institucijoms (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus atsakymus), atliekama VVG patikra vietoje (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus VVG patikros vietoje rezultatus);

51.3. jeigu Agentūra teigiamai įvertina VVG tinkamumą, apie tai el. paštu informuoja VVG;

51.4. jeigu atliekant VVG tinkamumo vertinimą yra nustatoma trūkumų:

51.4.1. Agentūra iš el. pašto adreso VPSvertinimas@nma.lt išsiunčia prašymą VVG pašalinti trūkumus. Prašymas siunčiamas tokiu VVG el. pašto adresu, koks yra nurodytas paraiškoje;

51.4.2. prašyme pašalinti trūkumus nurodomas terminas, kuris negali būti trumpesnis nei 3 (trys) darbo dienos ir ne ilgesnis nei 5 (penkios) darbo dienos, terminą pradėdant skaičiuoti nuo kitos darbo dienos po prašymo išsiuntimo el. paštu. Terminas gali būti pratęstas tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai VVG tinkamumo trūkumams šalinti VVG turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su VPS rengimu;

51.4.3. jeigu VVG per Agentūros nurodytą terminą VVG tinkamumo trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžia, kad terminą būtina pratęsti, Agentūra siunčia raštą paštu VVG buveinės adresu ir el. paštu, kuriame informuoja, kad VVG paraiška ir VPS bus atmesta, jeigu VVG per 5 (penkias) darbo dienas nepašalins VVG tinkamumo trūkumų ir el. pašto adresu VPSvertinimas@nma.lt, taip pat registruotu laišku nepateiks prašomos informacijos. Terminas pradedamas skaičiuoti praėjus 2 (dviem) darbo dienoms po Agentūros rašto išsiuntimo paštu;

51.4.4. jeigu VVG per Agentūros rašte nurodytą terminą VVG tinkamumo trūkumų nepašalina, paraiška ir VPS atmetama.

52. VPS tinkamumo vertinimas:

52.1. atliekamas pagal Taisyklių 19–21 punktuose nurodytas VPS tinkamumo sąlygas;

52.2. pradedamas po to, kai baigiamas bent vienos paraiškos administracinės atitikties vertinimas. Rekomenduojama, kad visų VPS tinkamumo vertinimas užtruktų ne daugiau kaip 40 (keturiasdešimt) darbo dienų nuo paraiškų ir VPS administracinės atitikties vertinimo termino pabaigos. Termino skaičiavimas dėl konkrečios VPS tinkamumo vertinimo gali būti sustabdomas, kai siunčiami paklausimai VVG ar kitoms institucijoms (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus atsakymus), atliekama VVG patikra vietoje (termino skaičiavimas atnaujinamas gavus VVG patikros vietoje rezultatus);

52.3. jį atlieka 2 (du) VPS tinkamumo vertintojai. VPS tinkamumo vertintojai VPS atitiktį tinkamumo sąlygoms įvertina atskirai;

52.4. jeigu abu VPS tinkamumo vertintojai teigiamai įvertina VPS tinkamumą, apie tai Agentūra el. paštu informuoja VVG. Prie el. laiško turi būti pridedamas galutinis VPS, suderintos tarp VPS tinkamumo vertintojų ir VVG, variantas;

52.5. jeigu atliekant VPS tinkamumo vertinimą bent vienas iš VPS tinkamumo vertintojų nustato VPS trūkumų:

52.5.1. VPS vertintojas el. paštu išsiunčia prašymą VVG pašalinti VPS trūkumus. Pastabos dėl VPS trūkumų turi būti išdėstomos raštu atskiru dokumentu arba nurodomos VPS tekste sekimo režimu. Prašymas pašalinti trūkumus turi būti siunčiamas VVG, kurios VPS yra vertinama, el. paštu, nurodytu paraiškoje;

52.5.2. prašyme pašalinti trūkumus nurodomas terminas, kuris negali būti trumpesnis negu 5 (penkios) darbo dienos ir ne ilgesnis nei 10 (dešimt) darbo dienų, terminą pradedant skaičiuoti nuo kitos darbo dienos po prašymo išsiuntimo el. paštu. Terminas gali būti pratęstas tik tinkamai pagrįstais atvejais, kai VPS tinkamumo trūkumams šalinti VVG turi pasitelkti trečiuosius asmenis, nesusijusius su VPS rengimu;

52.5.3. jeigu VVG per VPS tinkamumo vertintojų nurodytą terminą VPS tinkamumo trūkumų nepašalina, pašalina netinkamai arba nepagrindžia, kad terminą būtina pratęsti, Agentūra siunčia raštą paštu VVG buveinės adresu ir el. paštu, kuriame informuoja, kad VVG paraiška ir VPS bus atmesta, jeigu VVG per 5 (penkias) darbo dienas nepašalins VPS tinkamumo trūkumų ir el. pašto adresu VPSvertinimas@nma.lt, taip pat registruotu laišku nepateiks prašomos informacijos. Terminas pradedamas skaičiuoti praėjus 2 (dviem) darbo dienoms po Agentūros rašto išsiuntimo paštu;

52.5.4. jeigu VVG per Agentūros rašte nurodytą terminą VPS tinkamumo trūkumų nepašalina, paraiška ir VPS atmetama.

53. Iki VVG ir VPS tinkamumo vertinimo pradžios turi būti parengta VVG ir VPS tinkamumo vertinimo metodika. VVG tinkamumo vertinimo metodiką rengia ir tvirtina Agentūra bei informuoja Ministeriją. VPS tinkamumo vertinimo metodiką rengia nepriklausomi ekspertai, pasamdyti Agentūros pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, ir ją derina su Agentūra. Agentūra apie suderintą metodiką informuoja Ministeriją. VVG tinkamumo vertinimo metodika ir VPS tinkamumo vertinimo metodika skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt.

54. Po teigiamo VVG ir VPS tinkamumo įvertinimo paraiška ir VPS perduodama į kitą vertinimo etapą – atliekamas VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas.

XIV. VPS PRIDĖTINĖS VERTĖS (KOKYBĖS) VERTINIMAS IR PARAMOS DYDŽIO VPS ĮGYVENDINTI NUSTATYMAS

55. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo etape nustatoma, ar VPS yra pakankamai kokybiška gauti paramą pagal KPP priemonę „LEADER“ (kaimo vietovių VPS atveju) arba pagal KPP priemonę „LEADER“ ir ŽVP priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ (dvisektorių VPS atveju), o ją įgyvendinant bus sukurta pakankama pridėtinė vertė.

56. Jeigu iš geografiškai persidengiančios teritorijos pateikiamos vertinti kelios kaimo vietovių VPS ir (arba) dvisektorės VPS, VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu iš kelių konkuruojančių kaimo vietovių VPS arba dvisektorių VPS atrenkama kokybiškiausia (kokybiškiausia laikoma ta VPS, kuriai šių Taisyklių XIV skyriaus nustatyta tvarka skiriama daugiausia balų).

57. VPS pridėtinė vertė (kokybė) nustatoma pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose nurodytus VPS atrankos kriterijus.

58. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu negali būti siunčiami jokie paklausimai VVG, VVG neturi teisės inicijuoti VPS taisymų ir tikslinti VPS.

59. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimą atlieka 2 (du) VPS pridėtinės vertės vertintojai. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas pradedamas po to, kai baigiamas bent vienos VVG tinkamumo ir VPS tinkamumo vertinimas. Rekomenduojama, kad visų VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas užtruktų ne ilgiau kaip 20 (dvidešimt) darbo dienų nuo VPS tinkamumo vertinimo termino pabaigos. Vertinimo procesas turi būti baigtas ne vėliau kaip 2016 m. balandžio 1 d., išskyrus atvejus, kai atskirų VVG ir VPS tinkamumo vertinimas užtruko dėl VVG netinkamo veikimo ar neveikimo.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-876](#), 2015-11-27, paskelbta TAR 2015-11-27, i. k. 2015-18871

Nr. [3D-67](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-11, i. k. 2016-02634

60. VPS pridėtinė vertė (kokybė) vertinama balais. Parama VPS įgyvendinti skiriama tik toms VPS, kurios VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo etape surenka ne mažiau kaip:

60.1. kaimo vietovių VPS atveju – 70 iš 100 balų. Kaimo vietovių VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu 70 balų nesurinkusios kaimo vietovių VPS nėra tinkamos finansuoti ir yra atmetamos arba gražinamos į VPS tinkamumo vertinimo etapą taisyti;

60.2. dvisektorių VPS atveju – po 70 iš 100 balų, kurie suteikiami kiekvieno ES fondo – EŽŪFKP ir EJŖŽF – atžvilgiu atskirai (pvz., dėl EŽŪFKP finansinės dalies VPS įvertinama 83 balais, dėl EJŖŽF finansinės dalies VPS įvertinama 80 balų). Tokiu atveju paramos suma VPS įgyvendinti nustatoma kiekvieno ES fondo atžvilgiu atskirai pagal paramos skyrimo VPS įgyvendinti metodiką, tvirtinamą atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu, ir susumuojama. Dvisektorių VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metu kiekvieno ES fondo – EŽŪFKP ir EJŖŽF – atžvilgiu po 70 balų nesurinkusios dvisektorės VPS nėra tinkamos finansuoti ir yra atmetamos arba gražinamos į VPS tinkamumo vertinimo etapą taisyti.

61. Iki VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo pradžios turi būti parengta VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metodika, kurioje turi būti bent:

61.1. tikslaus balo apskaičiavimo tvarka, kai balai yra skiriami pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 1, 3 ir 4 eilutėse nurodytus VPS atrankos kriterijus, o VPS nurodomos tarpinės atitikties kriterijui reikšmės (pvz., VPS priemonėms, kurių pagrindinis tikslas – darbo vietų kūrimas, numatyta skirti 68 proc. vietos projektams įgyvendinti numatytų lėšų);

61.2. tikslaus balo apskaičiavimo tvarka, kai balai yra skiriami pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 2 eilutėje nurodytus VPS atrankos kriterijus, o VPS iki galo neatitinka kriterijaus;

61.3. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatų ataskaita, kurioje pateikiama informacija apie VPS pridėtinės vertės vertintojų suteiktus balus pagal atskirus VPS pridėtinės vertės (kokybės) kriterijus. Jeigu viensektorę kaimo vietovių VPS pateikusios kaimo vietovių VVG teritorijoje yra patvirtinta viensektorė žvejybos ir akvakultūros regiono VPS, vertinimo rezultatų

ataskaitoje papildomai turi būti pateikta VPS pridėtinės vertės vertintojų argumentuota išvada dėl šių VPS papildomumo ir sinergijos, nurodant dvigubo finansavimo prevencijos priemones.

62. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metodiką rengia nepriklausomi ekspertai, pasamdyti Agentūros pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą, ir ją derina su Agentūra. Agentūra apie suderintą metodiką informuoja Ministeriją. Suderinta su Agentūra VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo metodika skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt.

63. VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimą kiekvienas VPS pridėtinės vertės vertintojas atlieka atskirai. Vertinimo rezultatai pateikiami VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatų ataskaitoje. VPS pridėtinės vertės vertintojų balai, suteikti pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 1, 3 ir 4 eilutėse nurodytus VPS atrankos kriterijus, skirtis negali. VPS pridėtinės vertės vertintojų balai, suteikti pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 2 eilutėje nurodytus VPS atrankos kriterijus, gali skirtis iki 5 balų.

64. Jeigu VPS pridėtinės vertės vertintojų vertinimo rezultatai nesiskiria arba pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 2 eilutėje nurodytus VPS atrankos kriterijus skiriasi ne daugiau kaip 5 balais, vertinimas yra tinkamas ir laikomas baigtu. Agentūra nustato galutinį VPS suteikiamą balą. Galutinis VPS suteikiamas balas yra dviejų VPS pridėtinės vertės vertintojų balų vidurkis.

65. Jeigu VPS pridėtinės vertės vertintojų vertinimo rezultatai pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 2 eilutėje nurodytus VPS atrankos kriterijus skiriasi 6–10 balais, Agentūra paskiria trečiąjį VPS pridėtinės vertės vertintoją kontroliniam VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimui atlikti. Kontrolinį VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimą atlieka Agentūros darbuotojas. Kontrolinis VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimas gali trukti ne ilgiau kaip 10 (dešimt) darbo dienų. Trečiojo VPS pridėtinės vertės vertintojo kontrolinio VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatai pateikiami VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo rezultatų ataskaitoje. Atlikus kontrolinį VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimą, Agentūra nustato galutinį VPS suteikiamą balą. Galutinis VPS suteikiamas balas yra dviejų VPS pridėtinės vertės vertintojų, kurių suteiktų balų skaičius yra artimiausias, suteiktų balų vidurkis.

66. Jeigu VPS pridėtinės vertės vertintojų vertinimo rezultatai pagal šių Taisyklių 23–24 punktuose pateikiamų lentelių 2 eilutėje nurodytus VPS atrankos kriterijus skiriasi daugiau kaip 10 balų, Agentūra VPS pridėtinę vertę (kokybę) įvertina iš naujo. Bent vienas iš pakartotinių VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimą atliekančių VPS pridėtinės vertės vertintojų turi būti nesusijęs su pirmuoju VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimu.

67. Pasibaigus VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimui Agentūra, atsižvelgdama į apibendrintus VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo balus ir paramos skyrimo VPS įgyvendinti metodiką, tvirtinamą atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu, nustato siūlomą paramos VPS įgyvendinti sumą.

68. Po VPS pridėtinės vertės (kokybės) vertinimo Agentūra parengia VPS vertinimo ataskaitą (VPS vertinimo ataskaitos forma pateikiama Taisyklių 7 priede) ir kartu su galutiniu VPS variantu pateikia ją Ministerijai. Ministerijos prašymu Agentūra turi pateikti kitą informaciją ar dokumentus, susijusius su paraiškos ir VPS vertinimu.

XV. SPRENDIMAS DĖL PARAMOS VPS ĮGYVENDINTI SKYRIMO

69. Sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo priėmimo procese dalyvauja VPS atrankos komitetas ir Ministerija.

70. VPS atrankos komiteto sudėtis tvirtinama atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu. Į VPS atrankos posėdžius kviečiami dalyvauti Agentūros atstovai. Į VPS atrankos komiteto posėdžius taip pat kviečiamas VVG, kurių VPS yra svarstomos, atstovas. VPS atrankos komiteto posėdžius organizuoja Ministerija pagal VPS atrankos komiteto darbo reglamentą.

71. VPS atrankos komitetas pagal Agentūros pateiktas VPS vertinimo ataskaitas, Agentūros posėdžio metu pateiktą informaciją svarsto, ar VPS gali būti finansuojama iš EŽŪFKP ir Lietuvos

Respublikos valstybės biudžeto lėšų (kaimo vietovių VPS atveju) arba bendrai iš EŽŪFKP, EJŖŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų (dvisektorių VPS atveju), ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą:

71.1. pritarti arba nepritarti Agentūros VPS vertinimo ataskaitoje nurodytam siūlymui skirti arba neskirti paramą VPS įgyvendinti;

71.2. gražinti Agentūrai įvertinti VPS iš naujo (tokiu atveju, VPS atrankos komiteto posėdžio protokole turi būti nurodyta, į kurį VPS vertinimo etapą rekomenduojama gražinti VPS);

71.3. gražinti Agentūrai VPS ir pavesti atlikti VVG patikrą vietoje (tokiu atveju Agentūra, atsižvelgdama į VVG patikros vietoje rezultatus, patikslina VPS vertinimo ataskaitą ir apibūdina VVG patikros vietoje rezultatus);

71.4. atidėti sprendimo priėmimą iki kito posėdžio.

72. VPS atrankos komitetas, svarstydamas paramos skyrimo dvisektorėms VPS įgyvendinti klausimą, įvertinęs prašomos paramos iš EŽŪFKP ir EJŖŽF santykį, turi priimti rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl VPS administravimo išlaidų finansavimo šaltinio (EŽŪFKP arba EJŖŽF).

73. VPS atrankos komiteto posėdžio protokolo nutariamoji dalis skelbiama Ministerijos interneto tinklalapyje www.zum.lt ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas nuo jos pasirašymo.

74. Galutinį sprendimą dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo priima Ministerija, vadovaudamasi VPS atrankos komiteto rekomendacijomis. Ministerija sprendimą dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo priima ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų po to, kai pasirašoma VPS atrankos komiteto protokolo nutariamoji dalis.

75. Jeigu galutinio sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo priėmimo dieną teisme, Vyriausiojoje administracinių ginčų komisijoje (toliau – VAGK), Vyriausiojoje tarnybinės etikos komisijoje nagrinėjami ginčai tarp VVG ir Agentūros arba tarp VVG ir Ministerijos dėl VVG veiklos, susijusios su ES paramos panaudojimu arba siekiu ją gauti ir panaudoti, iki šių ginčų nagrinėjimo pabaigos (galutinio sprendimo) negali būti priimamas galutinis sprendimas dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo.

76. Ministerija apie priimtą galutinį sprendimą dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo per 5 (penkias) darbo dienas nuo jo priėmimo informuoja Agentūrą, o ši – pareiškėją per 5 (penkias) darbo dienas nuo galutinio sprendimo gavimo dienos.

77. Ministerija per 5 (penkias) darbo dienas nuo galutinio sprendimo dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo ir Agentūra per 5 (penkias) darbo dienas nuo Ministerijos galutinio sprendimo gavimo dienos interneto tinklalapiuose (atitinkamai www.zum.lt ir www.nma.lt) skelbia informaciją apie priimtus sprendimus dėl paramos VPS įgyvendinti skyrimo. Skelbiamoje informacijoje turi būti nurodoma bent: VVG pavadinimas, VPS pavadinimas, paraiškos kodas, skirta paramos VPS įgyvendinti suma ir VPS finansavimo šaltinis.

XVI. VPS PARAMOS SUTARTIES SUDARYMAS

78. Agentūra, gavusi ir užregistravusi Ministerijos sprendimą skirti paramą VPS įgyvendinti, vadovaudamasi KPP administravimo taisyklių 108–110 punktų nustatyta tvarka ir terminais, rengia paramos sutarties projektą, derina jį su VVG ir siūlo pasirašyti VPS paramos sutartį.

79. Agentūra iki VPS paramos sutarties pasirašymo:

79.1. paprašo VVG atsidaryti banke atskirą sąskaitą paramos kaimo vietovių VPS įgyvendinti lėšoms iš EŽŪFKP (taikoma kaimo vietovių VPS atveju ir dvisektorių VPS atveju, jeigu VVG administravimo išlaidos bus finansuojamos iš EŽŪFKP) arba atsidaryti banke 2 (dvi) atskiras sąskaitas paramos dvisektorei VPS įgyvendinti lėšoms iš EŽŪFKP ir EJŖŽF (taikoma dvisektorių VPS atveju, jeigu VVG administravimo išlaidos bus finansuojamos iš EJŖŽF);

79.2. pasiūlo VVG proporcingai sumažinti VPS įgyvendinimo rodiklius, jeigu buvo skirta mažesnė paramos VPS įgyvendinti suma negu didžiausia galima paramos suma VPS įgyvendinti pagal paramos skyrimo VPS įgyvendinti metodiką, tvirtinimą atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

80. VPS paramos sutartyje nurodomos paramos VPS įgyvendinti teikimo sąlygos:

80.1. VPS paramos sutartyje pateikiama paramos VPS įgyvendinti suma nurodoma kaip didžiausia galima paramos VPS įgyvendinti suma, kuri bus išmokėta strategijos vykdytojui, jeigu jis iki VPS įgyvendinimo pabaigos atitiks visas VVG ir VPS tinkamumo sąlygas, taip pat įvykdys kitus priisimtus įsipareigojimus, kurie nustatyti VPS paramos sutartyje, paraiškoje, VPS, VPS atrankos ir VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklėse. VPS paramos sutartyje nurodoma, kad 20 proc. VPS įgyvendinti skirtos paramos rezervuojama iki bus gautas teigiamas VPS įgyvendinimo pažangos vertinimas VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklių nustatyta tvarka;

80.2. VVG VPS paramos sutartyje turi įsipareigoti VPS įgyvendinimo laikotarpiu jokia būdu neperleisti, neįkeisti ilgalaikio turto ar kitokiu būdu nesuvaržyti daiktinių teisių į ilgalaikį turtą, kuris įsigytas iš VPS administravimui skirtų paramos VPS įgyvendinti lėšų, taip pat įsipareigoja ne trumpesniai nei VPS įgyvendinimo laikotarpiui apdrausti ilgalaikį turtą (didžiausiu ilgalaikio turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų), kuriam įsigyti ar sukurti bus naudojamos VPS administravimui skirtos paramos VPS įgyvendinti lėšos;

80.3. paraiška ir VPS (išskyrus kitus paraiškos priedus ir VPS priedus) yra neatsiejamos VPS paramos sutarties dalys. VPS atrankos taisyklių ir VPS administravimo ir (arba) įgyvendinimo taisyklių nuostatos į VPS paramos sutartį neperkeliamos, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina siekiant geriau suprasti VVG ir Agentūros teises ir pareigas įgyvendinant VPS.

81. VVG, pasirašiusi VPS paramos sutartį, tampa VPS vykdytoja.

82. Informacija apie pasirašytas VPS paramos sutartis skelbiama Agentūros interneto tinklalapyje www.nma.lt. Skelbiamoje informacijoje turi būti nurodoma bent: VPS paramos sutarties sudarymo data, strategijos vykdytojo pavadinimas, VPS pavadinimas, paraiškos kodas, skirta paramos VPS įgyvendinti suma ir VPS finansavimo šaltinis.

83. Jeigu Ministerija šių Taisyklių XV skyriaus nustatyta tvarka priima sprendimą neskirti paramos VPS įgyvendinti, Ministerija apie galutinį priimtą sprendimą per 5 (penkias) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos informuoja Agentūrą, o ši – pareiškėją per 5 (penkias) darbo dienas nuo galutinio sprendimo gavimo dienos.

XVII. VVG PATIKROS VIETOJE

84. VPS atrankos metu Agentūra turi teisę atlikti VVG patikras vietoje savo iniciatyva arba VPS atrankos komiteto sprendimu.

85. VVG patikras vietoje atlieka Agentūra, vadovaudamasi savo darbo procedūrų aprašuose nustatyta tvarka. Atliekant VVG patikrą vietoje turi teisę dalyvauti Ministerijos atstovai, VPS atrankos komiteto nariai.

86. Jeigu VPS atrankos metu kyla klausimų dėl VVG veiklos organizavimo, taip pat paraiškoje, VPS ar prie jų pridedamuose dokumentuose pateikiamų duomenų pagrįstumo ar teisingumo, gali būti atliekamos suplanuotos VVG patikros vietoje.

87. Jeigu Agentūra VPS atrankos metu gauna rašytinės informacijos, kad VVG veiksmais arba neveikimu galimai pažeidžiami teisės aktai, reglamentuojantys ES paramos panaudojimo tvarką, arba pažeidžiami kitų asmenų teisėti interesai, susiję su KPP priemonės „LEADER“ įgyvendinimu, atliekamos užsakomosios VVG patikros vietoje.

88. VVG turi užtikrinti tinkamas sąlygas Agentūrai atlikti VVG patikrą vietoje: VVG patikros vietoje dieną turi dalyvauti VVG vadovas arba kitas tinkamai įgaliotas VVG atstovas, kuris VVG patikros vietoje atlikimo dieną turi įsileisti Agentūros darbuotojus, Ministerijos atstovus, VPS atrankos komiteto narius (jeigu jie dalyvauja VVG patikroje vietoje) į VVG buveinę, pateikti visus prašomus dokumentus, susijusius su VVG veiklos organizavimu, paraiškos ir VPS rengimu (suplanuotų VVG patikrų vietoje atveju), pateikti visus prašomus dokumentus, susijusius su VVG veiklos organizavimu, paraiškos ir VPS rengimu, taip pat kitus dokumentus, susijusius su ES paramos panaudojimu arba siekiu ją gauti ir panaudoti (užsakomųjų VVG patikrų vietoje atveju).

89. Jeigu VVG neužtikrina tinkamų sąlygų Agentūrai atlikti VVG patikros vietoje arba atsisako pasirašyti VVG patikros vietoje ataskaitą, arba pateikti raštu pastabas dėl šios ataskaitos (jeigu tokių pastabų VVG turi), laikoma, kad yra trukdoma atlikti VVG patikrą vietoje, dėl to paraiška ir VPS turi būti atmetama.

90. Jeigu VVG patikros vietoje metu:

90.1. nenustatoma jokių neatitikčių, VPS atrankos procedūra tęsiama toliau;

90.2. jeigu nustatomos neesminės neatitiktys, kurios gali būti ištaisytos VVG (pvz., netinkamai saugomi VPS rengimo dokumentai), Agentūra per 5 (penkias) darbo dienas suformuluoja reikalavimus VVG ir nustato terminą, per kurį Agentūros reikalavimai turi būti įvykdyti. Apie reikalavimus ir jų įvykdymo terminus Agentūra turi raštu informuoti VVG. Įvykdžiusi Agentūros reikalavimus VVG raštu informuoja Agentūrą. Agentūra įsitikina, kad neatitiktys ištaisytos tinkamai ir atnaujina VPS atrankos procesus;

90.3. jeigu nustatomos esminės neatitiktys, kurios paneigia paraiškoje arba VPS deklaruojamą VVG arba VPS atitiktį bent vienai tinkamumo sąlygai ir (arba) VVG įsipareigojimams, kurie nurodyti Taisyklių IV–VI dalyse, Agentūra:

90.3.1. jeigu esminės neatitiktys gali būti ištaisytos, per 5 (penkias) darbo dienas suformuluoja reikalavimus VVG ir nustato terminą, per kurį Agentūros reikalavimai turi būti įvykdyti. Apie reikalavimus ir jų įvykdymo terminus Agentūra turi raštu informuoti VVG. Įvykdžiusi Agentūros reikalavimus VVG raštu informuoja Agentūrą. Agentūra įsitikina, kad neatitiktys ištaisytos tinkamai, ir atnaujina VPS atrankos procesus;

90.3.2. jeigu esminės neatitiktys negali būti ištaisytos, pripažįsta, kad paraiška ir VPS nėra tinkama gauti paramą VPS įgyvendinti – paraiška ir VPS atmetama.

XVIII. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

91. VVG, nesutikdama su Agentūros ir (arba) Ministerijos priimtais sprendimais, veikimu arba neveikimu, susijusiais su paraiškos ir VPS atranka (vertinimu ir tvirtinimu), turi teisę juos apskūsti.

92. Agentūros darbuotojų veiksmus arba neveikimą VVG gali apskūsti Agentūros vadovui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai ji sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius veiksmus ar neveikimą.

93. Nepriklausomų ekspertų (jeigu tokie yra) veikimą arba neveikimą VVG gali apskūsti Agentūrai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai ji sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius sprendimus, veiksmus ar neveikimą.

94. Agentūros sprendimus, veikimą arba neveikimą VVG gali apskūsti Ministerijai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai ji sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius sprendimus, veiksmus ar neveikimą. Agentūros sprendimus, veikimą ar neveikimą, kuriuos Ministerija jau buvo nagrinėjusi ir priėmusi sprendimą, VVG gali apskūsti savo pasirinkimu Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

95. Skundams nagrinėti Agentūra ir (arba) Ministerija gali sudaryti specialią komisiją, kuri veikia pagal savo patvirtintą darbo reglamentą.

96. VVG, nesutikdama su Agentūros ir (arba) Ministerijos sprendimais, veikimu ar neveikimu, gali tiesiogiai kreiptis į Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją Lietuvos Respublikos administracinių ginčų komisijų įstatymo nustatyta tvarka arba Vilniaus apygardos administracinį teismą Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

XIX. VVG DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

97. VVG ir strategijos vykdytojas privalo saugoti dokumentus, susijusius su VPS atranka (rengimu, teikimu, vertinimu ir tvirtinimu), nuo VPS rengimo pradžios iki VPS įgyvendinimo pabaigos ir 3 (tris) metus po galutinio Agentūros paramos VPS įgyvendinimo išmokėjimo VVG arba 5 (penkerius) metus po galutinio Agentūros paramos VPS įgyvendinti išmokėjimo VVG, jeigu VPS yra numatyta parama vietos projektams, susijusiems su investicijomis į infrastruktūrą arba gamybą.

98. VVG ir strategijos vykdytojas turi saugoti:

98.1. su paraiškos ir VPS rengimu, VPS pateikiama informacija susijusius dokumentus (pvz., VVG visuotinių narių susirinkimų ir VVG valdymo organo posėdžių protokolus, kuriuose aiškiai nurodyta data ir numeris; VVG teritorijos gyventojų apklausų anketas, užpildytas respondentų; VVG teritorijos tyrimus, kuriuose aiškiai nurodyti tyrimų rengėjai; prašymus tapti VVG nariais ir pan.);

98.2. su paraiškos ir VPS teikimu susijusius dokumentus (paraiškos, VPS ir jų priedų kopijas, įgaliojimo kopiją ir pan.);

98.3. su paraiškos ir VPS vertinimu susijusius dokumentus (Agentūros paklausimų originalus ar kopijas, susirašinėjimo su Agentūra, nepriklausomais ekspertais ar Ministerija raštus, el. laiškus ir pan.);

98.4. su VPS tvirtinimu susijusius dokumentus (Ministerijos kvietimą atvykti į VPS atrankos komiteto posėdį, Agentūros pasiūlymą pasirašyti VPS paramos sutartį ir pan.).

99. VVG ir strategijos vykdytojas Taisyklių 97–98 punktuose nurodytų dokumentų saugojimą organizuoja vadovaudamiesi šiais dokumentais:

99.1. Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodykle, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 „Dėl Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklės patvirtinimo“;

99.2. Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-152 „Dėl Nevalstybinių organizacijų ir privačių juridinių asmenų dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“;

99.3. Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl Elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“ (šių taisyklių nuostatos VVG ir strategijos vykdytojui yra rekomenduojamos).

100. VVG privalo užtikrinti su VPS atranka (rengimu, teikimu, vertinimu ir tvirtinimu) susijusių dokumentų (įskaitant elektroninius, pateiktus el. paštu arba esančius el. laikmenose) saugumą ir prieinamumą Agentūrai, nepriklausomiems ekspertams (jeigu tokie yra), Ministerijai ar kitoms institucijoms, kurioms teisės aktais suteikiama teisė kontroliuoti ir tikrinti ES paramos lėšų panaudojimo efektyvumą ir (arba) skaidrumą.

101. Ministerija ir Agentūra saugo dokumentus, susijusius su VPS atranka (teikimu, vertinimu ir tvirtinimu, įskaitant Agentūros susirašinėjimą su VVG el. paštu VPSvertinimas@nma.lt) atitinkamai Ministerijos ir Agentūros nustatyta tvarka.

XX. INFORMACIJOS TEIKIMAS

102. Informaciją ir paaiškinimus dėl VPS rengimo ir tvirtinimo teikia Ministerija el. paštu zum@zum.lt. Klausimo langelyje turi būti pateikiama aiški nuoroda į šias Taisykles, klausiančiojo vardas ir pavardė arba atstovaujamo juridinio asmens pavadinimas.

103. Informaciją ir paaiškinimus dėl VPS vertinimo teikia Agentūra el. paštu info@nma.lt. Klausimo langelyje turi būti pateikiama aiški nuoroda į šias Taisykles, klausiančiojo vardas ir pavardė arba atstovaujamo juridinio asmens pavadinimas.

104. Ministerijos pateikta informacija ir paaiškinimai, kurie gali būti aktualūs daugeliui VVG, el. paštu išsiunčiami kaimo vietovių VVG tinklui ir žuvininkystės regionų VVG tinklui (jeigu toks įkurtas ir veikia) el. paštu, taip pat Agentūrai.

105. Agentūros pateiktą informaciją ir paaiškinimus, kurie gali būti aktualūs daugeliui VVG, Agentūra el. paštu išsiunčia kaimo vietovių VVG tinklui ir žuvininkystės regionų VVG tinklui (jeigu toks įkurtas ir veikia), taip pat Ministerijai.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-453](#), 2015-06-03, paskelbta TAR 2015-06-03, i. k. 2015-08799

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 04 d. įsakymo Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-876](#), 2015-11-27, paskelbta TAR 2015-11-27, i. k. 2015-18871

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-67](#), 2016-02-10, paskelbta TAR 2016-02-11, i. k. 2016-02634

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. gegužės 4 d. įsakymo Nr. 3D-343 „Dėl Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų bendruomenių inicijuotos vietos plėtros būdu, atrankos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo